

GLASILO
DELOVNIH
LJUDI
OZD GIP GRADIS

GRADISOV VESTNIK

Leto XXIV

Ljubljana, april 1982

štev. 288

*Vsem delavcem Gradisa,
poslovnim prijateljem in znancem,
upokojencem in štipendistom
čestitamo ob dnevu ustanovitve OF
ter prazniku dela 1. maju*

*Družbenopolitične organizacije GIP Gradis
in Uredništvo Gradisovega vestnika*

Predstavljamo vam predsednike samoupravnih organov

Obdržati dosedanji nivo dela v sindikatu

Milan Petek predsednik Konference sindikata TOZD GE Maribor

V mariborski gradbeni enoti so na zadnjih volitvah izvolili novega predsednika konference sindikata. Njegovemu predhodniku Francu Čontali je letos že drugič potekel mandat, zato te funkcije ne more več opravljati. Pod njegovim vodstvom je bilo delovanje sindikata na takšni ravni, da ga bo po besedah novega predsednika težko obdržati.

Milan Petek, po poklicu ekonomist, se zaveda, da je prevzel težavno nalogo. Sindikat je v zadnjih letih močno pridobival na svoji veljavi prav zaradi množičnosti in širine, v kateri je deloval. Tako vsi pričakujejo, da bo novo vodstvo sindikata delalo prav tako dobro, če ne še boljše.

»Nekateri si še vedno predstavljajo sindikat kot nekakšno dobrodelno organizacijo, ki skrbi za ozimnico in morda še za kako drugo stvar. Stvari pa so se močno spremenile. Ni je stvari v tozdu in delovni organizaciji, pri kateri ne bi bili prisotni člani konference ali osnovnih organizacij. Ni bilo samoupravnega sporazuma tudi tistega o združitvi ne, pravilnika o nagrajevanju, terenskem dodatku in tako dalje, ne da bi o tem razpravljali sindikat. Skrb za delavca nam je vedno v ospre-

dju,« je dejal Milan Petek.

»Še vedno ne vem, ali sem pravi človek za to mesto. Imam občutek, da sem zaradi delovnega mesta, ki ga zasedam, premalo med delavci; nisem dovolj seznanjen z njihovimi drobnimi težavami. Po drugi strani pa lažje spremljam odločitve, ki so za delavca še kako pomembne.

Koncept vodenja konference sindikata smo sedaj malce le spremenili. Prejšnja leta je vse viselo na plečih Čontale, sedaj pa smo si delo razdelili po področjih. Tov. Čontala ima sedaj funkcijo sekretarja, kar mi bo v veliko pomoč.«

»Moje mnenje, da mora biti delo kontinuirano in ne samo občasno, saj le tako lahko dosežemo dobre rezultate.

Pri svojem delu, če govorim kot predsednik konference, pridem včasih do konfrontacije s sodelavci v tozdu, pa vendar na koncu vskladimo mnenja in stališča. Prav tu pričakujem še nadaljnje sodelovanje z vodstvom tozda, ker bomo le, kot celota dovolj močni. Tudi z drugimi družbenopolitičnimi organi moramo delati z roko v roki.«

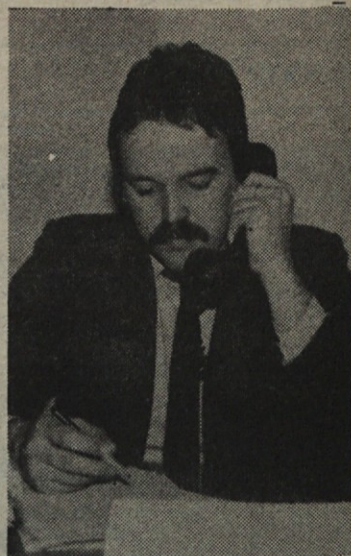
»Verjetno bi bilo delo lažje, če bi bili naši delavci iz enega sa-

mega kraja. Tako pa imajo različne interese in prav to se odraža na delu nekaterih komisij sindikata. Veliko dela je bilo pri evidentiranju novih članov komisij. Osebnostno menim, da bodo te komisije dobro delale. Seveda bo to v veliki meri odvisno tudi od nas, ki bomo spremljali njihovo delo.«

Pri tem ne gre prezreti dodatnega izobraževanja vodilnih sindikalnih delavcev. Tov. Milan Petek meni, da bi morali tisti, ki opravijo tako izobraževanje, kasneje dati več od sebe.

Odločno se namerava zavzemati za še večje sodelovanje med organizacijami sindikata v tozdh in na ravni konference osnovnih organizacij sindikata v delovni organizaciji.

»Mnenja sem, da bi bilo koristno sklicevati predsedstvo konference občasno tudi v drugih krajih in ne samo v Ljubljani. Tako bi pritegnili k sodelovanju tudi druge tozde, ki sedaj ne sodelujejo aktivno pri reševanju problemov. Vse preveč je slišati le o predstavnikih določenih tozdov, kakor da drugod sindikalne problematike ne spremljajo dovolj. Konferenca tako izgublja na veljavi. Vse preveč je odsotnosti tistih vodilnih struktur, ki bi lahko

prispevale h-konkretniji razpravi. Tako pa odhajamo nazaj nekako prazni, z občutkom, da nišmo stvari speljali do konca.«

Tov. Milan Petek je bil pred kratkim izvoljen tudi za podpredsednika konference osnovnih organizacij sindikata GIP Gradis. Ni dvoma, da zastavljeno timsko delo ne bi rodilo sadov, ki pa jih ne bo dovolj le obirati, ampak tudi negovati.

FRANJO ŠTROMAJER

14. srečanje mladih bivših vojno gradbenih podjetij Jugoslavije bo 21., 22. in 23. maja v Arandelovcu

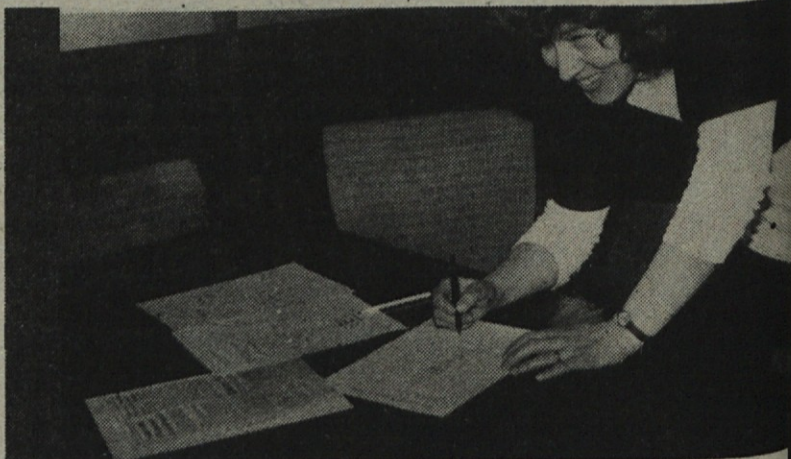
Tradicija srečevanja mladih bivših vojno gradbenih podjetij Jugoslavije se bo nadaljevala tudi letos. Že na lanskoletnih srečanjih, ko je bil organizator Gradis smo se dogovorili da bo organizacijo letošnjega srečanja prevzela gradbena delovna organizacija Ratko Mitrović pomagali pa bodo tudi mladinci iz Napreda in Centroprojekta, saj so to vsa tri beograjska podjetja.

Zaradi dogovora o srečanjih je bil 3. aprila v Beogradu sestanek članov koordinacijskega odbora BVGP. Sestanka so se udeležili predstavniki devetih delovnih organizacij, manjkali so edino delegati Vranice iz Sarajeva. Zaradi pomanjkanja hotelskih ležišč v Beogradu v času organiziranja srečanja, to je 21., 22. in 23. maja je bilo dogovorjeno, da se srečanja organizirajo v Arandelovcu, ki je od Beograda oddaljen 80 kilometrov.

Tako kot vsa leta, bo tudi na letošnjih srečanjih organizirana tematska konferenca, kviz znanja in športna tekmovanja v malem nogometu, namiznem tenisu, šahu, streljanju za mladinke in vlečenju vrvi. Na sestanku so bili izžrebani tudi pari prvega kola v športnih tekmovanjih, tako se bodo srečali: Lavčević Split — Primorje Rijeka, Unioninvest Sarajevo — Tempo Zagreb, Gradis Ljubljana — Monter Zagreb, Napred Beograd — Centroprojekt Beograd in Vranica Sarajevo — Ratko Mitrović Beograd.

Zadnji dan, 23. maja bo organiziran ogled kulturnih spomenikov Arandelovca, v povratku v Beograd bomo obiskali tudi Avalo in grob neznanega junaka. V Beogradu bomo obiskali kongresni center Sava, Kalemegdan in memorialni muzej tovariša Tita na Dedinju.

C. P.

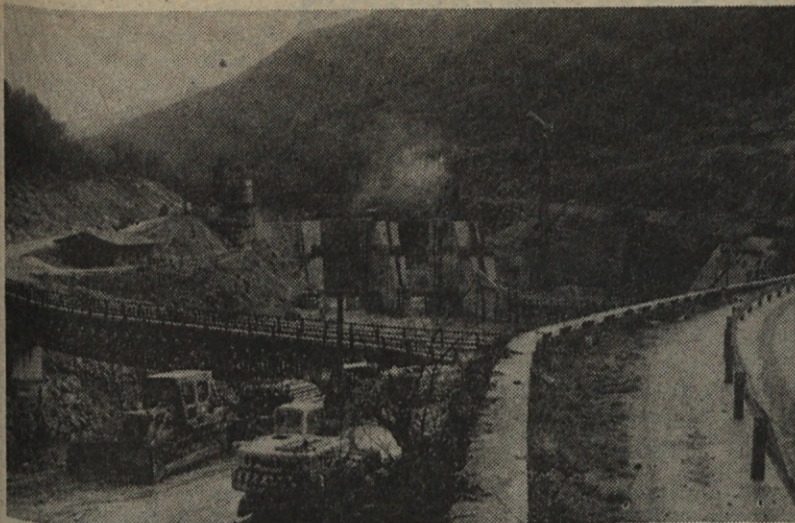

Ženske Gradisa podpisale poslanico žensk SFRJ generalni skupščini OZN v New Yorku

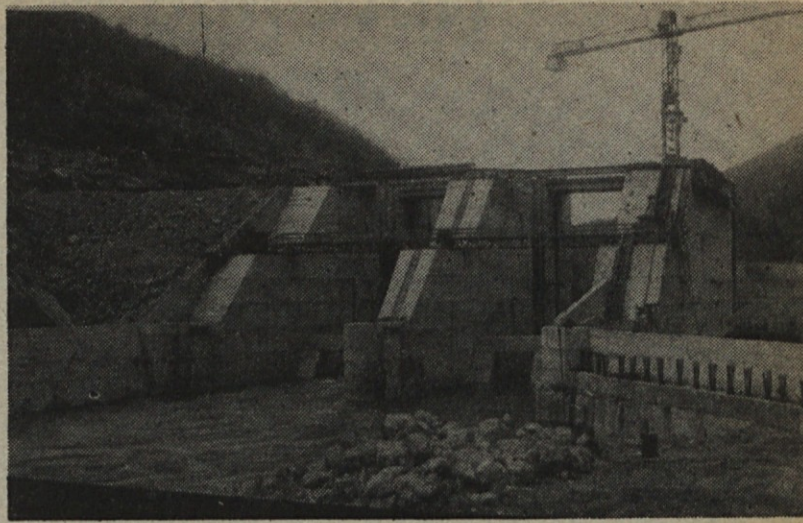
Konferenca za vprašanja družbenega položaja žensk Jugoslavije je skupaj z Ligo za mir pripravila »Poslanico žensk Jugoslavije« s katero so se ženske pridružile prizadevanjem Jugoslavije in vseh naprednih sil za ohranitev miru, razorožitev in varnost v svetu, za uveljavitev izvirnih načel politike neuvrčenosti in nove pravičnejše mednarodne gospodarke ureditve.

Poslanico s podpisi udeleženk bo Konferenca za vprašanje družbenega položaja žensk Jugoslavije poslala v New York, da bi jo prebrali na drugem posebnem zasedanju Generalne skupščine Organizacije združenih narodov o razorožitvi, ki bo v New Yorku junija letos. Poslanico žensk Jugoslavije so 29. marca podpisale tudi delavke v Gradisu.

C. P.

Pogled na gradbišče HE Solkan pri Novi Gorici

Na desnem bregu Soče je jezovni del hidroelektrarne že skoraj v celoti dograjen

HE Solkan gradimo pospešeno

Že od vsega začetka so gradnjo hidroelektrarne Solkan spremljale finančne težave, zaradi česar je bila gradnja počasnejša, prišlo pa je tudi do premika roka dograditve. Sedaj se je položaj nekoliko izboljšal. HE Solkan gradijo delavci tozda GE Nizke gradnje iz Maribora, ki s polno paro delajo pri drugi etapi izgradnje hidroelektrarne: to je izgradnja strojnice, v kateri bodo tri Kaplanove turbine z močjo vsake 20 MW. Prvotno sta bili predvideni le dve taki Kaplanovi turbini, tako bo po novem moč hidroelektrarne večja.

Zaradi dosedanjih težav je tudi prvotno zastavljen rok izgradnje HE Solkan, to je konec leta 1982, premaknjen v sredino leta 1983, ko je

predviden zagon prvega agregata. Pogoj za to pa je reden dotok sredstev, saj bi vsako odstopanje od plana pomenilo še večjo podražitev. Predračunska vrednost se je že sedaj povečala za trikrat, tako da bo celoten objekt po sedanjih izračunih stal 1,5 milijarde dinarjev. Če bo gradnja in potem montaža opreme v bodoče potekala brez večjih težav, bo solkanska hidroelektrarna začela s polno močjo obratovati konec leta 1984 oz. v začetku leta 1985. Skupno bo dajala 150 milijonov kilovatnih ur električne energije letno. To resda ni veliko, če vemo, da na Primorskem porabijo že sedaj letno čez 600 milijonov kilovatnih ur električne energije in jo morajo uvažati, vendar pa bo energija iz HE Solkan izredno pomembna ob sedanjem nenehnem pomanjkanju vseh vrst energije. HE Solkan, ki je tretja elektrarna na Soči, bo popolnoma avtomatizirana in daljinsko vodena.

Sedaj potekajo dela v glavnem na levem bregu Soče, kjer bo strojnica oz. turbinski del hidroelektrarne. Zaradi utesnenosti prostora, cesta tik ob Soči proti Anhovem je bila namreč zaradi potreb gradnje premaknjena nekoliko višje, je bilo zapiranje druge gradbene jame precej težavno. Zaradi nevarnosti zrušitve ceste v Sočo je SGP Primorje iz Ajdovščine, ki bo opravilo okoli 20 % gradbenih del, predvsem v strugi Soče vzvodno in nizvodno od elektrarne, moralo z betonom utrditi levo obalo.

Izkop temeljev za strojnico je že končan, tako da so lahko začeli s prvimi betoniranjmi. Dosedaj so že vgradili 4.000 kubikov betona. Za dograditev strojnice bo treba vgraditi 40.000 kubikov betona, 2600 ton armature in 24.000 kvadratnih metrov opaža. Vsa gradbena dela v

strojnici morajo biti končana do februarja prihodnje leto, da bodo lahko nadaljevali delo dobavitelji opreme. Tako bo zapornice in žerjave montirala Metalna iz Maribora, turbine Litoštroj iz Ljubljane, generatorje Rade Končar iz Zagreba, avtomatiko Iskra Ljubljana, preostalo opremo pa še nekatera druga podjetja.

Na gradbišču sedaj dela 130 naših delavcev, ko pa bo betoniranje v polnem teku in se bo betoniralo dan

in noč, bo na gradbišču delalo 190 delavcev. Da bodo gradnjo še bolj pospešili bodo s 1. aprilom začeli delati 11 ur na dan vključno s soboto, dosedaj pa so delali po 10 ur.

Vkolikor bodo letos finačna sredstva zagotovljena, tako kot investitor obljublja bodo v grobem letos vsa gradbena dela končana, finalna dela pa bodo opravljena v prvih dveh emsekih leta 1983.

C. PAVLIN

Gradis bo sovlagal v Črni gori

Pred nekaj manj kot enim mesecem je bil v Gospodarski zbornici Črne gore evidentiran samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za izgradnjo obrata gradbenih polizdelkov in železokrivnice v Zatonu pri Bijelem Polju. Predvideno je, da bo del sredstev za to investicijo združeval ljubljanski Gradis, največja gradbena delovna organizacija v Sloveniji. Nosilec investicije je gradbena delovna organizacija Radnik iz Bijelega Polja.

Načrtovana investicijska vrednost tega projekta znaša 296 milijonov dinarjev, Gradis pa bo sovlagal 20 odstotkov te vrednosti. Po samoupravnem sporazumu morajo biti vsa gradbena dela in montaža opreme končana najkasneje do 30. junija 1983. leta. S takšnim načinom sovlaganja in združevanja sredstev je

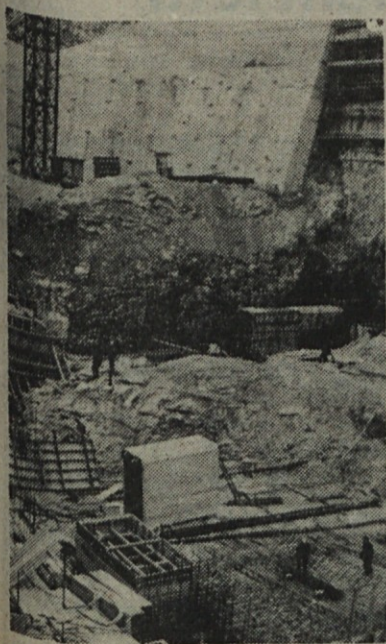
omogočen hitrejši razvoj gospodarsko manj razvitih območij pri nas.

Obrat gradbenih polizdelkov in železokrivnice v Zatonu bo gradilo gradbeno podjetje Radnik iz Bijelega Polja, podpisan pa bo še poseben dogovor med Radnikom in Gradisom o šolanju kadrov, pripravi tehnične dokumentacije za proizvodnjo kot tudi za pripravo izdelkov, o izdelavi opreme in skupnem nastopu na tržišču.

Obrat gradbenih polizdelkov in železokrivnica bo omogočal zaposlitev dosedaj nezaposlenih v krajih okoli Bijelega Polja, saj bo v njem delalo 183 delavcev.

S sporazumom je tudi določeno kako se bo delil skupni dohodek oziroma rizik.

Cveto Pavlir

Za strojnico bo treba vgraditi 45.000 kubikov betona

Nove pridobitve centralnega laboratorija v Ljubljani

Poleg že utečenih preiskav svežega in otrdelega betona ter meritev tal za postavitev žerjavnih prog se je leta 1980 v Centralnem laboratoriju pričelo delo na razvijanju dejavnosti s področja preiskav in uporabe različnih umetnih materialov kot tudi specialnih materialov na bazi hidravlično-cementnih veziv. To delo je v prvi fazi zahtevalo nabavo specialne opreme, ki je delno že nameščena v obstoječih laboratorijih in usposobitev kadrov za opravljanje zahtevnih strokovnih nalog za raziskavo v laboratoriju in aplikacijo na gradbiščih.

Zaradi podpore in vsestranskega razumevanja odgovornih v posameznih tozdih in na gradbiščih nam je že v kratkem času uspelo izvesti najrazličnejša dela.

V sledečem seznamu podajamo kratek pregled del, ki smo jih že

uspešno opravili:

1.) Analiza vode za pripravo betona kot je zahtevana po pravilniku o tehničnih ukrepih in pogojih za beton in armiran beton.

2.) Analiza napajalne vode za parne kotle (visokotlačne in nizkotlačne — parilniki Kaercher).

3.) Preiskava lepil na bazi umetnih smol. Pri tem lahko določimo vse fizikalno-kemijske lastnosti kot tudi mehanske lastnosti (jakost zlepljenja, obstojnost proti različnim kemikalijam).

4.) Preiskava premaznih sistemov za beton (epoksidne smole in ostale) v pogledu mehanskih lastnosti, kot tudi kemijsko obstojnost proti različnim korozivskim medijem. To je zelo pomembno pri vseh industrijskih objektih.

5.) Izdelava tehnologije in

izvedba raznih specialnih del na gradbiščih, kot so:

5.1 Injiciranje konstrukcijskih lasnih razpok z epoksidnimi smolami pod visokim pritiskom do 100 atm.

5.2 Podlivanje in sidranje strojev z epoksidi ali ekspanzijskim mikrobetonom.

5.3 Lepljenje star-nov beton.

5.4 Korozijska zaščita betona s premazovanjem z epoksidnimi smolami.

5.5 Dekorativni premazi na bazi umetnih smol (epoksi).

5.6 Sanacijska dela.

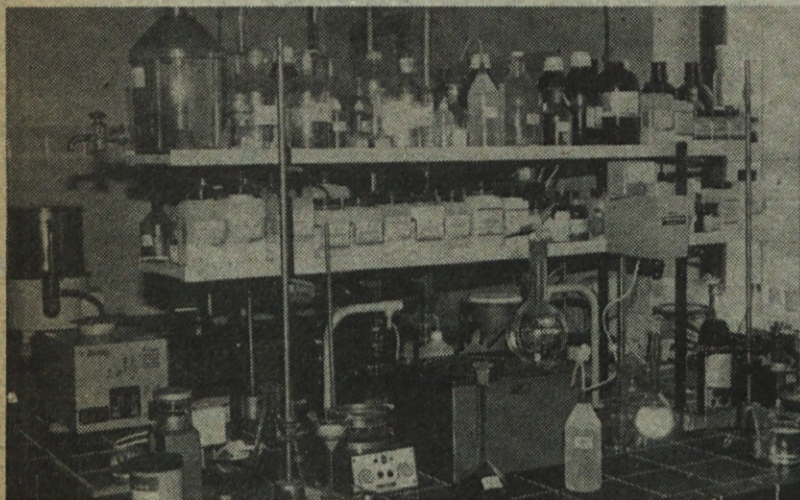
Vsa našeta dela pod točko 5 so bila praktično izvedena na sledečih gradbiščih: IPLAS Koper, Zavod za medicino dela Kranj, Rudnik urana Žirovski vrh, Mercator Ljubljana, nova tovarna gradbene opreme in strojev MP 3-8 Ljubljana, Žito tozd

Šumi Ljubljana, Termoelektrarna Šoštanj, nadvozi na zahodni ljubljanski obvoznici, Toplarna Ljubljana, Luka Koper, nadvoz Semečela v Kopru itd.

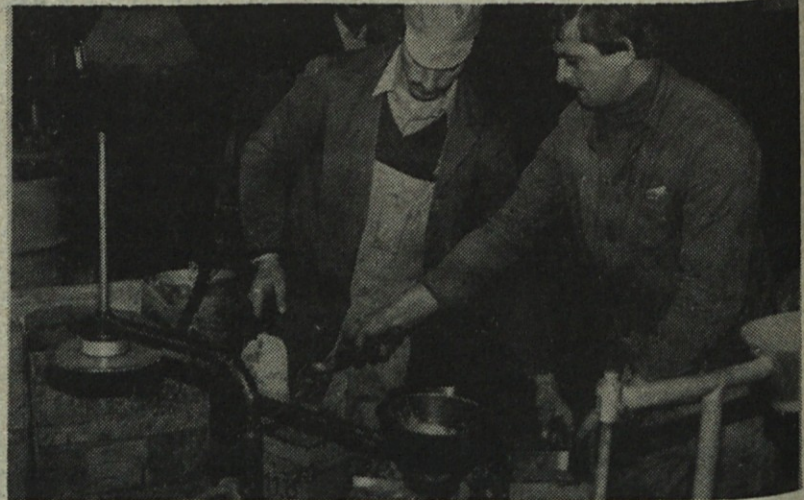
Intenzivno dvoletno delo v Centralnem laboratoriju je pripeljalo do uvajanja lastnih tehnologij in preiskav gradbenih materialov, pri tem pa nam je bilo v pomoč dosedanje uspešno sodelovanje z Zavodom za raziskavo materiala in konstrukcij iz Ljubljane. Odvisnost od tujih partnerjev se je bistveno zmanjšala, dosežen pa je bil tudi finančni uspeh.

Mišlimo, da bi se ob nadaljnjem razumevanju vseh zaposlenih v GIP GRADIS lahko še hitreje in učinkoviteje vključevali v osvajanje in posodabljanje tehnologij ter preiskav gradbenih materialov.

Janez Tišler
Dušan Dežovnik

Laboratorij za preiskavo cemenetov, aditivov in vode

Preiskava svežega betona v Centralnem laboratoriju

Stanje varstva pri delu se je v preteklem letu nekoliko poslabšalo

Tudi letos je Oddelek za varstvo pri delu GIP Gradis napravil poročilo o stanju varstva pri delu v letu 1981. Od povprečno 7889 zaposlenih delavcev se jih je lani poškodovalo 585 ali vsak dvanajsti. Zaradi poškodb smo izgubili 8390 delovnih dni, vsak poškodovan pa je bil zaradi poškodb povprečno na bolniškem dopustu 15 dni.

Gibanje števila nesreč pri delu

Če te podatke primerjamo z letom 1980, vidimo, da je bilo lani zaposlenih 687 delavcev manj, pri tem so se zgodile le 4 nesreče manj, število zgubljenih dni zaradi bolniškega dopusta pa je bilo manjše za 113.

Zaradi precejšnjega zmanjšanja števila zaposlenih je bilo pričakovati, da bo občutneje manjše število nesreč, kot tudi število zgubljenih delovnih dni, vendar se to ni zgodilo. Vse to pomeni, da se je stanje varstva pri delu v letu 1981 nekoliko poslabšalo. Sliko nekoliko popravi podatek, da lani nismo imeli nobene nesreče pri delu s smrtnim izidom.

Vzroki za nesreče so zelo različni, v glavnem pa so naslednji: neupoštevanje predpisov o varstvu pri delu, nepazljivost, neznanje, nedisciplinarnost, nered na gradbiščih in obratih, premajhen nadzor med opravljanjem del, nezadostna organiziranost pri delu, neurejene delovne razmere, alkohol, nepravilna uporaba strojev in naprav, nepravilna uporaba zaščitnih sredstev itd.

Najbolj varni so bili delavci v tozdu Nizke gradnje

Med gradbenimi tozdi ima najboljše rezultate tozd GE Nizke gradnje Maribor, saj so na 507 zaposlenih imeli 41 nesreč, zaradi česar so zgubili 476 delovnih dni. Nizkim gradnjam sledijo gradbeni tozdi po naslednjem vrstnem redu: Koper, Jesenice, Ptuj, Ravne, Celje, Ljubljana-okolica, Ljubljana in Maribor. Če bi delovno enoto Frankfurt upoštevali tako kot gradbene tozde, potem bi le-ta sledila Nizkim gradnjam in bi glede uspešnosti pri varstvu pri delu bila na drugem mestu.

Med proizvodnimi obrati ima najugodnejše rezultate tozd LIO

Škofja Loka s 27 nesrečami na 321 zaposlenih. Zaradi teh nesreč je bilo zgubljeno 313 delovnih dni. LIO Škofja Loka sledijo Železokrivnica, SPO, KO Ljubljana, KO Maribor in OGP.

Že uvodoma smo povedali, da je bilo zaradi poškodb na delu izgubljenih 8390 delovnih dni. Škoda, ki je nastala zaradi izpada v delovnem procesu, pa je znašala 3,581 milijona dinarjev oz. 490 dinarjev na zaposlenega delavca v Gradisu.

Poleg teh stroškov, ki jih je imela delovna organizacija, pa nastajajo še stroški zaradi zastoja v proizvodnji, materialne škode, izgube delovnih dni zaradi preiskave nesreč, stroškov preiskave, izpada proizvodnje

itd. Celotni stroški zaradi nesreče na enega zaposlenega znašajo 5.000 dinarjev. Celotna družba pa ima seveda precej večjo škodo, saj poleg izgube proizvodnje nastajajo tudi zelo veliki stroški zdravljenja, ki niso zajeti v zgornjih številkah.

Nesreče na poti na delo

V letu 1981 je bilo v Gradisu 40 nesreč na poti na delo ali z dela. Te nesreče, ki so v glavnem prometne nezgode so zahtevale skupno 1236 bolniških dni. Največ nesreč na poti na delo ali z dela je bilo v SPO — 9, sledijo GE Maribor in GE Ravne s po 5, GE Celje in Gradnje Ptuj s po 4 itd.

Nesreče v Frankfurtu in Iraku

V delovni enoti Frankfurt je bilo 41 nesreč pri delu, kar je 7 primerov manj kot leto prej bolniških dni za te nesreče pa je bilo 274. Vse te nesreče so bile lažje, saj so povprečno zahtevale le 6 bolniških dni, kar je najmanj v Gradisu. Po drugi strani pa je pogostost nesreč na delu v Frankfurtu največja v Gradisu, saj se je poškodoval vsak sedmi delavec.

Nesreče delavcev na vseh treh naših gradbiščih v Iraku se vodijo med nesrečami tistih tozdov, katerega člani so bili delavci pred prihodom v Irak. Nesreč v Iraku je veliko manj kot na naših gradbiščih v domovini.

Nesreče po poškodbah in mestih nastanka

Iz podatkov je razvidno, da so poškodbe, ki so jih delavci dobili zaradi nesreč pri delu zelo različne. Tako je bilo 136 primerov poškodovanih nog, 111 primerov poškodovanih rok, 55 poškodb glav, 48 poškodb telesa, 40 poškodb oči, 98 poškodb prstov, 10 poškodb hrbta ter 89 raznih poškodb. Iz tega je razvidno, da je poleg raznih drugih vzrokov za te poškodbe, eden od vzrokov tudi pomanjkljiva uporaba osebnih varovalnih sredstev, kljub velikim denarnim sredstvom, ki smo jih pora-

bili v ta namen. To se kaže predvsem pri poškodbah glave, oči in prstov.

Nesreče so nastale na zelo različnih delovnih mestih, pri zelo različnih delovnih opravilih, oz. pri delu z raznimi stroji in napravami. Tako je bilo 46 primerov padcev z višine, 84 primerov padcev na tleh, pri prenašanju bremena je bilo 42 primerov, pri delu z raznimi stroji — 62 primerov, padcev materiala oz. orodja je bilo 86 primerov, ostalih primerov pa 179. Vzroki za te nesreče so predvsem neustrezni odri, oz. delovna mesta, nered, nedisciplina, neupoštevanje predpisov iz varstva pri delu neznanje ipd.

Požarno varstvo

V letu 1981 ni bilo evidentiranih požarov. To kaže, da so poostrena kontrola iz vidika VD ter dosedanje akcije — poučevanje delavcev — prispevali k izboljšanju stanja požarnega varstva; vendar bo treba v bodoče še bolj skrbeti za protipožarno preventivo, saj se v gradbeništvu stalno uvajajo novi materiali, ki zahtevajo posebne varnostne ukrepe, saj je veliko materialov lahko vnetljivih oz. eksplozivnih.

Porabljena sredstva za varstvo pri delu

Za varstvo pri delu v letih 1981 so tozdi predvideli 27,846 milijonov dinarjev, porabljen pa je bilo 27,125 milijonov, kar je 97 % načrtovanih sredstev. Nedoseganje načrtovanega je posledica zmanjšanja števila delavcev v domovini. Na posameznega delavca je bilo povprečno za 3.438 dinarjev stroškov s področja varstva pri delu.

Pomoč delavcem ob nezgodi

Odbor za varstvo pri delu je v letu 1981 odobril izplačilo pomoči ob nezgodi osim delavcem v skupnem znesku 456.755 dinarjev. Ta sredstva so izplačali tozdi iz svojih sredstev ker se sredstva za ta namen niso zbirala po dogovorih oz. so ta sredstva izplačale zavarovalnice kjer tozdi zavarujejo delavca za primer nesreč. C. P.

Obisk delavcev GRO »Vranica« iz Sarajeva

Obiskali so nas delavci GRO VRANICA iz Sarajeva

Sredi meseca marca so prišli v Maribor predstavniki nekdanjega vojnega gradbenega podjetja VRANICA iz Sarajeva. Ogledali so si obrate gradbene enote Maribor gradnjo dvoetažnega mostu in obrate Nizkih gradenj. Preko barvnih diapozitivov so se seznanili z montažnimi halami in marketi ter spoznali tehnološki postopek izdelovanja betonskih elementov. Osem članov tehnološko konstruktivnega biroja, ki jih je vodila Anka Pejakovič, se je pohvalno izrazila o načinu dela. Menili so, da bi do takih izmenjav izkušenj moralo prihajati česče.

Z Gradisove strani so pri razgovorih sodelovali Miro Primorac, Peter Rubin in Armando Hreščak. Predstavniki podjetja VRANICA so povabili gostitelje da ob priliki obiščejo njihovo podjetje, s katerim jih veže že dolgoletno prijateljstvo.

Franjo Štromajer

Končan mesec varnosti v Gradisu

Že v prejšnji številki Gradisovega vestnika smo na kratko poročali o vsakoletni akciji, ki jo na osnovi sklepa Odbora za varstvo pri delu GIP Gradis organizira in vodi gradisova služba varstva pri delu. Takoimenovani »mesec varnosti« je bil letos februarja in marca. Namenjen je bil vsem zaposlenim v Gradisu, še posebej pa delavcem na gradbiščih in v obratih. Na vseh gradbiščih je bil enak program.

V uvodu je bilo podano poročilo o stanju varstva pri delu v Gradisu, nakar so si vsi ogledali film »Graditi brez nesreč«. Po filmu je inženir varstva pri delu tozda podrobneje orisal stanje glede varstva pri delu v temeljni organizaciji, kjer je predavanje takrat bilo. Povsod je bilo organizirano tudi predavanje o negativnih vplivih alkohola na človeško zdravje in na zaščito pri delu. Na koncu so si delavci ogledali še en film o škodljivosti hrupa in vibracij.

V teh dveh mesecih je bilo tako organizirano 34 predavanj, katerih se je udeležilo 3175 delavcev, kar predstavlja 40% vseh delavcev zaposlenih v Gradisu. V obratih je bilo organizirano po eno predavanje, v tozdih pa od dveh do največ sedmih v GE Maribor.

Ta program meseca varstva pri delu ni bil predvajan našim delavcem na gradbiščih v tujini predvsem zaradi oddaljenosti teh gradbišč.

C. P.

Le urejeno gradbišče je tudi varno

Gradimo najvišjo zemeljsko pregrado v Sloveniji

Pred desetimi leti je bila zgrajena zemeljska pregrada za akumulacijsko jezero Cinkarne Celje. Pregrado so naredili delavci našega tozda iz Raven na Koroškem. Z vedno večjimi potrebami po deponiji odpadne sadre, ki nastaja pri proizvodnji titanovega dioksida, je postalo povišanje obstoječe pregrade prepotrebno. Tega dela so se ponovno lotili naši Ravenčani. Dosedanja pregrada akumulacijskega jezera je zadoščevala za okoli 10 milijonov kubičnih metrov deponije. S predvidenimi deli povišanja pregrade za 10 metrov se bo kapaciteta jezera povečala približno za 4 milijone kubičnih metrov.

Nasip bo izveden enako kot pri dosedanjih delih iz meljastega materiala, piritnih ogorkov in vodotesnega glinenega jedra v sredini. Pri sami gradnji sodeluje tudi inštitut in laboratorij za mehaniko tal FAGG

ter SPO Ljubljana s svojo mehanizacijo.

Dela izvaja tozdr Ravne in s tem nadaljuje sedanjo razširitev že obstoječega nasipa, ki ga je naredil pred leti.

Pri gradnji prve pregrade so si naši vodje del kot tudi delavci nabrali bogate izkušnje. Le-te nam bodo koristile zdaj pa tudi pri izvedbi podobnih del v prihodnosti.

Dela na pregradi se lahko izvajajo samo ob suhem vremenu, saj je v dežju dostop do gradbišča nemogoč, zato naši delavci med deževjem izvajajo manjša adaptacijska dela v Cinkarni.

Z izgradnjo bo pregrada visoka 40 metrov in bo največja v Sloveniji. V nasip bo potrebno vgraditi 250.000 kubičnih metrov materiala in urediti odvodne kanale in drenaže.

Rudolf Ludvik

Danes objavljamo fotografijo posneto pred štiriindvajsetimi leti. Bilo je leta 1958, ko so se člani upravnega odbora postavili pred objekt. Od desne proti levi stojijo Jože Postružnik, Miro Žorž, Ignjac Grabar, Alojz Šipko, Ivan Gajšt ter Edvard Volk. V uredništvu pričakujemo da bo kateri izmed njih sporočil še kakšno dogodivščino iz tistih pionirskih časov Gradisa. Zato pogumno pero v roke, pa nam pišite.

Franjo Štromajer

Informiranje — osnova samoupravnega odločanja

Celje je drugi tozdr v Gradisu poleg GE Maribor, kjer so se za boljše obveščanje delavcev odločili izdajati lasten bilten, imenovan Informator. V prvi številki Informatorja je pojasnjen namen izdajanja. Bolj slikovito pa je to izraženo s stavkom: »Ni slabo v delovni organizaciji tisto, kar je slabo, ampak je slabo takrat, kadar nihče ne ve, da je nekaj slabo in zakaj je tako.«

Obveščanje je eno izmed temeljnih vprašanj nadaljnega razvoja naše samoupravne socialistične družbe in delegatskega sistema v njej. Zato se moramo vsi v Gradisu boriti za pravočasno, popolno in delavcu razumljivo informacijo, na osnovi katere bo lahko samostojno in odgovorno odločal.

Da bi zadovoljili čim večjemu številu naših delavcev, se bomo v Celju trudili, da bodo prispevki v našem Informatorju izpolnjevali tri osnovne namene:

- informacija naj bo zanimiva in obenem v neposredni zvezi z interesi večjega dela članov našega kolektiva
- informacija naj bo popolna, kar pomeni, da mora vsaka informacija dati odgovore na vsa bistvena vprašanja o dogajanju pri nas
- informacija naj bo celovita in objektivna, vsako sporočilo mora ustrezati resničnemu stanju v našem tozdu in delovni organizaciji.

Na koncu moramo dodati še tole: kdor obvešča druge, mora biti najprej sam dobro in stalno obveščen o vseh pomembnih vprašanjih in dogajanjih v tozdu GE Celje.

To pa ne pomeni, da lahko v Informator pišemo le člani uredniškega odbora. Želimo si, da bi se oglasilo čim večje število naših ljudi, saj je Informator odprt za vse, ki želijo s svojimi prispevki dopolniti in izboljšati obveščenost naših delavcev.

ZLATKO OTOMANČEK

Novice iz gradbeništva

Steza za bob in sankanje v Sarajevu — enkratna v svetu

Kot je planirano, bo letos novembra končana nova in v svetu enkratna olimpijska steza za bob in sankanje na področju Trebeviča. To stezo gradijo po projektu inž. Gorazda Bučarja, docenta gradbene fakultete v Sarajevu. Gre za tridelno stezo, kakršne do sedaj ni izdelal še nihče na svetu. Imela bo tri rekreativne izhode. Njen zgornji del z enostavnimi elementi bo omogočal manjše hitrosti in bo služil za ma-

sovno rekreativno sankanje z minimalno opremo.

Srednji del, po sestavi najbolj kompliciran in z najtežjimi elementi, je namenjen vrhunskim tekmovalcem za trening, ostalim uporabnikom pa pod nadzorstvom.

Tretji del je sestavljen iz srednje težkih elementov in bo dostopen tudi spretnejšim rekreativcem. Transformacija steze bo možna z enostavnimi tehničnimi prijemi, s posebnim režimom zamrzitve ledu pa bo mogoče uporabiti vsak del posebej.

Delovodja Stanko Kostanjevec je kljub blatu in brozgi na gradbišču dobre volje, saj je star maček za tovrstno delo

Celjani zopet gradijo na zasavskem območju

Nič nenavadnega ni bilo, če je kdo med nami pred petimi leti srečal delavce Gradisa TOZD GE Celje na zasavskem območju, kjer je naša TOZD zelo uspešno delovala in opravljala različna gradbena dela v TE Trbovlje, v kemični tovarni »TKI« v Hrastniku ter drugod. S kvalitetnim delom in nastopom smo si pridobili zaupanje pri investitorjih. Zahvaljujoč našemu dolgoletnemu strokovnemu vodji inž. Jožetu Malgaju, obenem tudi vodji operativnih del, smo začeli v letošnjem letu s pripravljalnimi deli za gradnjo novega objekta fosforne kisline v »TKI« Hrastnik.

Vredno je sporočiti, da smo že lansko leto, točneje 1. septembra 1981, pričeli z deli v »Steklarni« v Hrastniku, kjer smo imeli nalogo v zelo kratkem času opraviti gradbena dela. Zahvaljujoč dobri pripravi in organizaciji, strokovnemu vodenju del ter trudu vseh delavcev smo res uspeli v izredno kratkem času dobro in kvalitetno dokončati vse zastavljene naloge, ki so nam jih zaupali v »Steklarni« Hrastnik. Med drugim smo končali tovarniško ograjo, v najhujšem zimskem času smo opravili remont »H« — kadne peči, izvršili smo tlakovanje obstoječe ploščadi, na vhodni strani tovarne smo končali oporni zid, zatem pa še osebni specialni plato za deponijo kremenčevega peska, ki ga uporab-

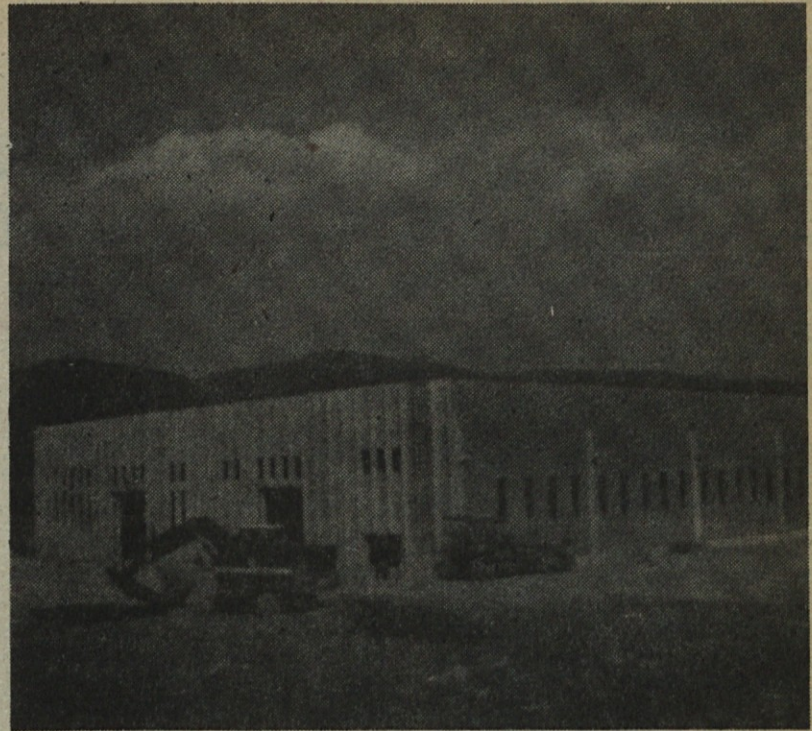
ljajo v tovarni pri izdelavi stekla in steklenih izdelkov, izvršili smo tudi nekatera drenažna in izolacijska dela samskega doma, ki je last »Steklarni« ter dokončali novo transformatorsko postajo. Odgovorni vodja del je bil tov. Jože Naraks, glavni delovodja pa tov. Ivan Janušič. S svojo strokovnostjo in prizadevnostjo sta veliko prispevala h kvalitetno opravljenemu delu. Posebno bi se morali v tem primeru zahvaliti delovodji tov. Ivanu Janušiču za vrsto inovacijskih iznajdljivosti.

Trenutno se pripravljamo za izvajanje gradbenih del v kemični tovarni (»TKI«), kjer bomo zgradili objekt fosforne kisline.

Začeli smo urejati delavsko naselje, znotraj katerega bo možna tudi športno-rekreativna dejavnost. V eni izmed barak bo TV dvorana, v kateri bomo imeli še stenski časopis. V naselju bo dovolj časopisov, da bodo delavci lahko pravočasno informirani.

Imeli smo tudi pogovor s predstavniki mladine in sindikata v občini Hrastnik, kjer smo se skušali dogovoriti o čimboljšem sodelovanju z našimi delavci, ki so začasno nastanjeni v naselju, zato upamo, da v občini ne bo prireditve, na katero naši delavci ne bi bili povabljeni.

Zlatko Otomanček

Proizvodna hala v Ribnici

Celjani so zgradili halo v Ribnici

Novo proizvodno halo za delovno organizacijo »Ricomag« v Ribnici so delavci tozda GE Celje zgradili v izredno kratkem roku in z dobrimi finančnimi rezultati. O gradnji je nekaj več povedal Ivan Janušič, delovodja objekta: »Proizvodno halo »Ricomag« v Ribnici smo začeli graditi pozno jeseni oz. zimi leta 1980. Dokler nismo uredili delavskega naselja v neposredni bližini objekta, smo delavce vozili z avtobusom iz Novega mesta. Ko je bilo tudi to urejeno, smo lahko začeli delati s polno paro in tako smo »halo Rico« dokončali zelo hitro.

Investitor je bil z našim delom zadovoljen, zato smo bili deležni čestitk in pohval.

Zlatko Otomanček

AKTUALNO

K članku »Barakarsko naselje v Tomačevem smo izpraznili«, objavljenem v Gradisovem vestniku marca 1982

Predsedujem Odboru za gradnjo samskih domov na področju Ljubljane ter sem tako dolžan dopolniti članek, ki ga je v prejšnji številki Gradisovega vestnika napisal tov. Lojze Cepuš, in sicer v sledečem:

1. Skupaj z SCT-jem so Gradisovi tozdi na ljubljanskem področju sofinancirali gradnjo novega dijaškega doma v Gerbičevi ulici s kapaciteto 480 ležišč.

S tem namenom so tozdi Gradisa združili 27 milijonov din, prav toliko pa tudi SCT. Na ta način smo pridobili s 1. 2. 1982 v novozgrajenem domu 240 ležišč za naše vajence. Naša kadrovska služba je zaenkrat zasedla z vajenci samo 100 ležišč; s tem je omogočila izpraznitev vajeniškega doma v Kvedrovi ulici, kamor so potem preselili večino delavcev iz barakarskega naselja v Koželjevi ulici.

Člani gradbenega odbora so si 25. 2. t.l. ogledali novozgrajeni dijaški

dom v Gerbičevi ulici in se prepričali o kvaliteti gradnje ter o izrednem udobju, ki ga dom nudi mladini, ki se odloča za gradbene poklice. Na osnovi teh ugotovitev je gradbeni odbor pozval kadrovske službe, naj čimprej zasede še preostalih 140 ležišč v Gerbičevi ul. z vajenci, ki jih ima nastanjene po raznih domovih, kot so Dom Otona Župančiča v Šiški, Dom učencev v Kersnikovi ulici in drugod. V Domu Otona Župančiča pa bi nastanili mlade delavce, ki bi jih v Gradisovih tečajih priučili gradbenih poklicev.

2. Pisec članka med ostalim tudi navaja, da je akcija za gradnjo samskega doma na Fužinah v polnem teku, le lokacijskega dovoljenja še ni.

Res je, da se je gradbeni odbor že v juniju 1981 odločil pridobiti lokacijo za gradnjo novega samskega doma za potrebe ljubljanskih tozdov v novi stanovanjski soseski Fužine II. in je s tem namenom navezal

kontakt z vodjo projekta Fužine II. S tem je soglašal na sejah gradbenega odbora tudi predstavnik GE Ljubljana-okolica.

Zato nas je nemalo začudilo poročilo predstavnikov tozda GE Ljubljana-okolica na seji gradbenega odbora 25. 2. 1982 o tem, da vodi njihova enota že od avgusta lanskega leta samostojno akcijo v občini Moste. Hočejo namreč pridobiti lokacijsko dovoljenje za gradnjo samskega doma v soseski Fužine II., ki bi ga zgradili zgolj za njihove potrebe, kar jim narekuje predvsem preselitev delavcev iz barak v Obrihah v zidani samski dom.

Iz poročila uprave samskih domov izhaja, da je bilo na dan 12. 2. 1982 v Gradisovih samskih oziroma dijaških domovih in delavskih naseljih v Ljubljani 449 prostih ležišč, zato preselitev delavcev iz barak v Obrihah (174 zasedenih ležišč dne 12. 2. 1982) z manjšimi predhodnimi premestitvami ne bi smela biti problematična.

Zato je gradbeni odbor pozval GE Ljubljana-okolica, naj spremeni svoje stališče in pristopi h gradnji samskega doma na Fužinah skupaj z ostalimi tozdi Gradisa v Ljubljani v okviru za to ustanovljenega gradbe-

nega odbora. Na tak način so bili doslej zgrajeni vajeniški dom v Kvedrovi ulici, samski dom v Kvedrovi ulici in dijaški dom v Gerbičevi ulici. Gradbeni odbor na ta poziv še ni prejel odgovora GE Ljubljana-okolica.

Štefan Mesarič

Do leta 1985 v Beogradu 56.000 novih stanovanj

S srednjeročnim planom stanovanjske gradnje do 1985. leta je predvideno, da bodo v Beogradu zgradili 56.281 stanovanj. Lokacije na katerih se bo gradilo so razdeljene v tri skupine. Na prvi lokaciji se že gradi 19.000 stanovanj. V drugo skupino sodijo lokacije, ki so že delno urejene in pripravljene za gradnjo, predvsem v novem Beogradu, Zemunu, Čukarici in Rakovicu, kjer bo zgrajeno 22.000 stanovanj. Lokacije iz tretje skupine bo treba še urediti, nahajajo pa se v glavnem na področju Čukarice, kjer naj bi zgradili okoli 20.000 stanovanj.

C. P.

KONSTITUTIVNA SEJA KONFERENCE OO ZS GRADISA

OOZS GIP Gradis, razrešili dosedanje in izvolili nove organe konference.

Interese tozdv je treba podrediti interesom Gradisa

Poročilo o delu konference v preteklem mandatnem obdobju je podal podpredsednik konference OOZS GIP Gradis tov. Brane Štrekelj. Omejil se je na nekatera bistvena področja družbeno-ekonomskega položaja delavcev v Gradisu. Najprej je spregovoril o samoupravni organiziranosti delavcev Gradisa in dejal: »Temeljna zamisel poslovne politike v Gradisu je oblikovati močno delovno organizacijo, ki bo s časom prerasla v široko asociacijo združenega dela, sposobno zgraditi doma in v tujini najzahtevnejše objekte. Enotna politika bo preprečevala težnje po zapiranju posameznih tozdv, saj je položaj tozdv nosilec dohodka, delovna organizacija pa subjekt poslovnega nastopa na tržišču.

Na področju delegatskih odnosov bo treba določene stvari spremeniti. Delegati se vse prevečkrat togo držijo v tozdu dogovorjenih stališč, zaradi česar je usklajevanje na sestankih zelo težko in včasih prav mučno, s tem pa tudi sprejemanje odločitev ni dovolj učinkovito. Odločitve morajo ustrezati skupnim interesom večine, pri čemer pa ne smejo bistveno ogroziti interesov posameznih tozdv.

Potrebno je sprotno obravnavanje rezultatov gospodarjenja

Z organizirano akcijo sindikata smo v zadnjih letih naredili precejšen korak naprej pri zagotavljanju pogojev, da lahko delavci pred ugotovitvijo, periodičnega obračuna obravnavajo in ocenjujejo rezultate svojega dela in poslovanje svoje temeljne organizacije. Še vedno pa ugotavljamo, da gre pri tem v pretežni meri zgolj za interpretacijo bilančnih podatkov brez poglobljenih analiz.

Nadalje je podpredsednik Štrekelj govoril o rezultatih in bistvenih problemih gospodarjenja v Gradisu v letu 1981 ter o poslovnih politiki v letošnjem letu.

Bolje je treba vrednotiti proizvodno delo

»V Gradisu smo že ob proučevanju osnutka zakona o združenem delu doumeli, da se v praksi načelo delitve po delu uresničuje najprej pri delitvi ustvarjenega dohodka. Da bi čim dosledneje uresničili določbe zakona, ki govore o načelu delitve po delu in rezultatih dela uporabljamo v Gradisu PMS metodo vrednotenja del in nalog.

Za boljše vrednotenje fizičnega dela smo se v Gradisu odločili za:

1. 10-odstotno povečanje osnove pri delokrogih v okviru katerih se izvršujejo fizična opravila
2. da bi osebni dohodek dobil še večjo motivacijsko vlogo za delo na terenu smo vpeljali poseben dodatni kriterij, po katerem se lahko osnovna vrednost delokroga poveča za 50 odstotkov. Konkretne kriterije za to povečanje pa so določili tozdi glede na lastne pogoje dela na terenu.

V nadaljevanju se je tov. Štrekelj dotaknil tudi vprašanja dodatkov v Gradisu in dejal, da je končno treba spoznati, da terenski dodatek, dodatek za ločeno življenje itd. niso dodatki za boljše delo in zato ne sodijo v področje nagrajevanja po delu, temveč so to dodatki za povračilo povečanih stroškov, ki jih imajo delavci na terenu.

Družbeni standard delavcev moramo še izboljšati

Na koncu svojega poročila se je podpredsednik konference sindikata Brane Štrekelj dotaknil tudi vprašanj standarda delavcev. Glede zdravstvenega varstva je dejal, da smo v Gradisu na tem področju

Seje se je udeležil tudi predsednik občinskega sindikalnega sveta Ljubljana Moste-Polje, tov. Andrija Vlahovič in s svojim prispevkom bistveno pripomogel k delu konference

še na začetku in da bo treba izkušnje obratne ambulante v Ljubljani prenesti na sodelovanje s področnimi zdravstvenimi domovi za vse ostale tozde.

Nastanitev delavcev je v Gradisu kar zadovoljivo urejeno. Barake so že redkost, večji problem pa je družbena prehrana za delavce ljubljanskih tozdv. Predvsem v Ljubljani bo treba še precej narediti, da bi tudi ti delavci imeli pogoje, kakšne imajo delavci ostalih naših tozdv.

Oddih in športna rekreacija sta v Gradisu zelo razgibani. Za letni in zimski oddih lahko naši delavci koristijo počitniške domove v katerih je 300 ležišč. Razen tega so nekateri tozdi nabavili tudi počitniške priklovice in s tem se popestrile ponudbo za letovanje svojih delavcev.

Športno rekreativna dejavnost je bazirala predvsem na množični rekreaciji in preventivno-rekreativnih odmorih. Stalna športna aktivnost pa se je odvijala v naših sekcijah in klubih po tozdih.

Gradisova sindikalna konferenca je ena od boljših v Mostah

Po uvodnem poročilu se je razvila dokaj burna diskusija, ki je pripomogla k oblikovanju dokaj konkretnih sklepov konstitutivne seje. S svojim prispevkom je na konferenci sodeloval tudi predsed-

Brane Štrekelj — novi predsednik konference OOZS v GIP Gradisu

Na konstitutivni seji konference osnovnih organizacij sindikata Gradisa, ki je bila 25. marca so člani konference razpravljali o poročilu o delu konference v preteklem mandatnem obdobju, sprejeli program dela za obdobje 1982 do 1983, sprejeli dopolnjen poslovnik o organiziranju in delovanju konference

Delovno predsedstvo konstitutivne seje konference sindikata je vodil tov. Janez Raušl

ni občinskega sindikalnega sveta Ljubljana Moste-Polej tov. Andrija Vlahović, ki je pohvalil dosedanje delo naše konference in dejal, da je ena od boljših in aktivnejših v občini Ljubljana Moste-Polje, saj obravnava vsa glavna vprašanja sindikalne dejavnosti in se loteva najbolj aktualnih in najbolj perečih problemov v naši družbi in ima pravičen odnos do letih. Kljub vsej tej prizadevnosti, pa rezultati niso še boljši predvsem zaradi ne dovoljnega sodelovanja strokovnih služb in zato ker vodilni delavci in strokovne službe dostikrat v celoti ne izvršujejo sklepov konference. Glede na tako močno konferenco, ki ima tudi pet komisij in tri svete bi moral biti njen vpliv še večji.

Strokovne službe so zatajile pri volitvah

V nadaljevanju je tov. Vlahović svojo trditve podkrepil z najnovejšim tipičnim primerom slabega sodelovanja strokovnih služb s sindikatom in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, ki je prišlo najbolj in ob nepravem času do izraza na zadnjih volitvah, saj so strokovne službe volitve vzele dokaj neodgovorno, zaradi česar je bilo več težjih nepravilnosti predvsem v tozidih OGP in Ljubljana-okolica ter delovni skupnosti skupne službe in Interni banki. Odgovornost za to ne moremo valiti na sindikat, ki je svojo nalogo, to je pripravo političnega vzdušja za volitve opravil zelo dobro, ne moremo valiti niti na volilne komisije, ki so volontersko in predvsem operativno telo, temveč so pri tem največ krive strokovne službe, ki bi morale proučiti vso gradivo in pomagati volilni komisiji, da bo v pripravi in na samih volitvah vse v redu. Vse to je botrovalo temu, da so v dveh tozidih in Interni banki bile volitve nepopolne in udeležba na volitvah v tozidih mošćanske občine najslabša.

V nadaljevanju je spregovoril tudi o nastopu v tujini, predvsem v luči družbenopolitične in samoupravne organiziranosti ter pogojev dela delavcev v tujini. Želimo si, da bi tudi delavci v tujini lahko samoupravljali, tako kot doma in da bi bili ustvarjeni pogoji za delovanje družbenopolitičnih organizacij. Prvi pogoj za to pa je dobra informiranost delavcev v tujini.

Na koncu se je tovariš Vlahović dotaknil tudi vprašanj prerazporeditve de-

lovnega časa v gradbeništvu, ki naj bi v bodoče bil prilagojen delovnim pogojem in potrebam gradbeništvu, vprašanjem notranjih rezerv in izkoristku le-teh v gradbeništvu, višjem vrednotenju dela proizvodnih delavcev itd.

Novi člani konference in njenih organov

Po razrešitvi dosedanjega predsedstva konference OOSZ Gradisa je bilo izvoljeno novo predsedstvo. Za predsednika je bil izvoljen Branko Štrekelj iz tozda GE Ljubljana, za podpredsednika pa Milan Petek iz tozda GE Maribor. Ostali člani predsedstva so še: Jože Lorenčič SPO Ljubljana, Ivanka Golob Nizke gradnje Maribor, Jernej Jeršan DSSS, Zmago Bračun Ljubljana-okolica, Milan Bevk LIO Škofja Loka, Pavel Ring Ravne, Igor Janežič Biro Ljubljana, Janez Čilenšek KO Ljubljana in Ivan Žalig Celje.

Predsednik nadzornega odbora je Slavko Stanonik iz Škofje Loke, komisije za standard zaposlenih in varstvo pri delu Jože Lorenčič iz SPO Ljubljana, komisije za šport in rekreacijo Jernej Jeršan iz DSSS Ljubljane, komisije za kulturo in izobraževanje Ivanka Golob iz Nizkih gradenj Maribor, Komisije za izvajanje nagrajevanja po delu Milan Fras iz GE Maribor, sveta za razvojno politiko in planiranje Emil Korenjak iz Ptuja, sveta za razvoj samoupravljanja Jože Grobler iz GE Maribor in sveta za oblikovanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke Janko Štok iz DSSS Ljubljana.

Sklepi konstitutivne seje konference OO ZS GIP Gradis

1. Konferenca ugotavlja, da sodelovanje vodilnih delavcev in strokovnih služb s sindikatom ni zadovoljivo, tako na ravni delovne organizacije kot v temeljnih organizacijah. Zato sindikat velikokrat ostane pri svojih razpravah brez zadostnih informacij, kar ima za posledico, da so njegove akcije neučinkovite. Konferenca zavezuje vodilne in strokovne delavce na vseh ravneh, da se vključujejo v delo sindikata, da kažejo

S kritičnimi prispevki so predvsem izstopali delegati GE Maribora

odgovoren odnos do izvrševanja sklepov, ki zadevajo njihovo področje dela ter da s svojo avtoriteto zagotovijo enak odnos tudi pri svojih sodelavcih.

Sindikat bo v prihodnje zaostri odgovornost tistih delavcev, ki ne bodo pripravljali delovati v prid uveljavljanja učinkovite vloge sindikata pri utrjevanju samoupravljanja in temu ustreznega položaja delavcev v Gradisu.

2. Konferenca zahteva, da se pripravi celovita informacija o poteku, trenutnem stanju in možnem bodočem reševanju primera »Luka Koper«, da bi na tej osnovi lahko Konferenca OOSZ oblikovala in sprejela enotna stališča, usmeritve in prihodnje ravnanje v zvezi s to zadevo. Konferenca posebej poudarja nujnost enotnega razlaganja in pristopa, ker smo se v preteklosti velikokrat dogovorili za enotna stališča, v praksi pa ravnali vsak po svoje — po svojem trenutnem interesu.

3. Konferenca ugotavlja, da je spričo vseostrejših gospodarskih razmer potrebno posvečati maksimalno pozornost čimboljši organiziranosti za nastop na tujih tržiščih. Na tem področju je nujno povezovanje znotraj delovne organizacije pa tudi širše v okviru slovenskega in jugoslovskega gradbeništvu in z drugimi organizacijami združenega dela, ki lahko s svojo dejavnostjo prispevajo k celovitosti naše ponudbe.

Pri izvajanju investicijskih del v tujini moramo zagotoviti ustrezen samoupravni položaj delavcev na tistih gradbiščih, predvsem pa omogočiti organiziranost in delovanje sindikata, ki ima prav na gradbiščih v tujini pomembne naloge pri zagotavljanju samoupravljanja, na področju informiranja o dogajanju v delovni organizaciji in matični TOZD, pri urejanju ustreznih življenjskih razmer ipd.

Uveljavili bomo dosledno upoštevanje družbenih usmeritev oz. zakonskih določil o trajanju bivanja oz. dela v tujini. Pristojne službe morajo poskrbeti, da se bodo delavci, ki so že dalj časa v tujini vrnili.

4. Konferenca ugotavlja še vedno nezadovoljivo stanje na področju delitve osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela. Ker so načini za ugotavljanje prispevka delavcev (akordi, norme, ocenjevanje ipd.) v različnih TOZD še vedno različni, konferenca zahteva, da se pripravi celovit in enoten sistem ugotavljanja prispevka delavcev, ki bo obvezujoč za vse temeljne organizacije. Upoštevalo se naj že znane metode, ki jih posamezne TOZD že uporabljajo.

Strokovna služba za nagrajevanje bo pripravila krajše poročilo o stanju na tem področju z navedbo osnovnih problemov, ki se pojavljajo ter predlogi aktivnosti, ki bi jih morali speljati preko sindikata.

Naslednje pomembno področje je višje vrednotenje proizvodnega dela. Predlogi, ki so v tej smeri pripravljani naj se čimprej uskladijo, da bi bilo možno uveljavljanje v praksi.

Strokovna služba bo poročala konferenci o zastojih, ki bi pri tem nastali in navede naj tudi temeljne organizacije, ki ovirajo realizacijo teh usmeritev.

5. Na področju informiranja poudarja konferenca predvsem tri smeri delovanja:

— samoupravno, gospodarsko in družbenopolitično obveščanje delavcev na gradbiščih v tujini

— pravočasna in objektivna informiranost sindikata (konference in osnovnih organizacij) o pomembnih dogodkih in akcijah v delovni organizaciji in TOZD

— obveščanje delavcev na zborih delavcev o najpomembnejših vprašanih delovne organizacije in TOZD, saj opazimo, da zbere delavcev premalo izrabljamo za neposredno informiranje.

Ob tem pa konferenca poudarja obvezo vseh prejemnikov informacij na različnih ravneh, da informacije objektivno in neiskriviljene prenašajo v svoje sredine.

6. Na področju standarda konferenca posebej izpostavlja vprašanje letovanja delavcev v počitniških domovih Gradisa. Zavzema se za takšne cene penziona, ki bodo dostopne širšemu krogu delavcev, tudi tistim z najnižjimi osebnimi dohodki oz. nižjim skupnim dohodkom na družinskega člana. S tem v zvezi moramo nujno dograjevati sistem regresiranja letnega oddiha v smislu družbenih usmeritev. Prav tako moramo doseči, večjo prožnost pri razporejanju kapacitet, pri čemer so temeljne organizacije dolžne zagotoviti maksimalno zasedenost kapacitet, ki so jih po razdelilniku dodeljene.

Konferenca podpira usmeritev, da je za področje počitniških domov oz. standarda kot celote potrebno zaposliti delavca, ki bo strokovno in operativno vodil in koordiniral to področje.

7. Konferenca poudarja, da je potrebno občasno analizirati tudi delo osnovnih organizacij in na ta način posamezne organizacije vspodbuditi k aktivnosti na področjih, ki jih bodo pri svojem delu zanemarjale. S tem bo tudi omogočeno boljše vključevanje osnovnih organizacij v delo konference in dosežena večja učinkovitost sindikalnega dela v celoti.

8. Ker ti sklepi zadevajo delo sindikata širše kot samo v okviru konference OO ZS, so tudi osnovne organizacije dolžne delovati v smislu teh sklepov in opozarjati konferenco v primerih, ko se posamezni sklepi pa tudi program konference OO ZS ne izvajajo.

Delegati v konferenci OO ZS so dolžni prenašati stališča in pobude svojih osnovnih organizacij v konferenco ter poskrbeti, da bodo tudi dogovori in sklepi sprejeti na konferenci realizirani v osnovnih organizacijah. Delegati morajo aktivno sodelovati v razpravah na sejah konference in predsedstva, da bi na ta način stališča in sklepi, ki jih sprejemamo bili rezultati najširše demokratične razprave in kot takšni obvezujoči za vse osnovne organizacije.

C. Pavlin

Delegati so na konstitutivni seji spregovorili o vrsti perečih problemov: o gospodarjenju in varčevanju, delu sindikata, o nastopu na tujih tržiščih, o delitvi osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela, o informiranju doma in v tujini, o standardu delavcev, o organiziranosti Gradisa itd.

Oblikovanje osebnosti pri delavcih na gradbiščih

Življenje in delo na gradbišču je nadaljevanje vzgoje v družini in okolju v katerem je delavec ali učenec živel do prihoda na gradbišče. Proces primarne socializacije delavčeve ali učenčeve osebnosti je dokončan, medtem ko se proces sekundarne socializacije še nadaljuje.

Ta proces je pri vsakem delavcu in učencu različen, zato je nujno, da se ugotovi stopnja osebnostne zrelosti (znanje, navade, kulturni nivo) ter materialne in socialno-kulturne okoliščine, ki so vplivale na določeno delavčevo ali učenčevo stopnjo zrelosti. Ugotoviti je torej potrebno delavčevo in učenčevo socialno pokrelo. Prav tako je potrebno odkriti delavčeve in učenčeve potrebe, interese, sposobnosti in nagnjenja, da bi lahko uspešneje nadaljevali oblikovanje njegove osebnosti.

Spoznavanje delavca in učenca služi za ugotavljanje izhodišč za spremljanje napredovanja in osebnostnega razvoja v času bivanja na gradbišču in istočasno omogoča napredovanje uspešnosti nadaljnega usposabljanja za delo in življenje.

Na gradbišču je treba ustvariti prijetno okolje v katerem najdejo delavci in učenci oporo, pomoč, red in zaupanje, spodbudo za delo in pristne ustvarjalne stike z vrstniki in sodelavci. Pri oblikovanju življenja, dela in medsebojnih odnosov je treba upoštevati: samoupravljanje delavcev kot osnovno načelo odnosov in vsebine življenja na gradbišču, medsebojne pravice in dolžnosti delavcev, dnevni in tedenski potek celotnega življenja in delovanja (prosti čas, rekreacija, počitek, prehrana in drugo), osebne potrebe delavcev in učencev (osebna higijena, odhodi domov, razni obiski ipd.), posebne naloge in občasne zadolžitve delavcev in učencev, razne skupne akcije (prireditve, proslave, delovne akcije, čiščenje okolice, odgovornost in vzgojne disciplinske ukrepe v zvezi z hišnim redom).

Oblikovanje delavcev in učencev dosega v najrazličnejših dejavnostmi na vseh področjih življenja in dela na gradbišču pri čemer upoštevamo dejavnike kot so: družina, delovna organizacija, družbenopolitične organizacije in druge.

Delavec preživi večino svojega časa na gradbišču zato ima gradbišče kot celota osrednjo vlogo pri oblikovanju delavčeve osebnosti.

Medsebojni odnosi so vsepovsod, ne samo v gradbeništvu zelo pereč problem. V kolektivih po gradbiščih morda izstopajo toliko bolj, ker je tudi sama struktura zaposlenih zelo pestra in tu se na dokaj malem prostoru najdejo ljudje zelo različnih miselnosti, predsodkov, želja, pričakovanj, ki naj bi potem v času skupnega življenja in dela na grad-

bišču našli tudi način za čim boljše sožitje v skupnosti.

Priзнati se mora, da so se medsebojni odnosi občutno izboljšali saj skoraj nimamo več nacionalnih, verskih, rasnih ali političnih nestrpnosti. Kljub temu pa se na drugi strani še vedno najdejo takšni delavci, ki nikakor nočejo razumeti skupnega življenja in se temu primerno tudi ne želijo vključiti v skupnost. Prav tako se mora na gradbišču često zaščititi potencialne žrtve podtalnih dejavnosti. Te žrtve so najčeseje mlajši, fizično šibki, socialno in fizično zaznamovani, delavci raznih drugih jezikovnih in narečnih področij, slabo socialno prilagodljivi, nekonformisti. Destruktivna dejavnost podtalnih skupin (včasih tudi samo posameznikov), je običajno uperjena proti splošno veljavnim socialno in moralno-etičnim normam.

Nenehno življenje v skupini onemogoča možnost za individualnost zato prihaja včasih do utesnenosti in prenasičenosti s socialnimi stiki, razdražljivosti in agresivnosti.

Velika ovira za dobro počutje nekaterih delavcev in učencev na gradbišču je lahko tudi socialna stigmatiziranost (zaznamovanost), če se delavec in učenec na gradbišču oprime neko ime kot npr.: »to so oni iz gradbišča« in podobno kot radi zbadljivo še vedno nekateri imenujejo delavce in učence iz gradbišč.

Posebno pozornost bi morali posvetiti in individualno obravnavati zlasti zakoreninjene samotarje, ki se skušajo povsod izolirati od skupin. Z mnogimi je potrebno veliko dela in potrpežljivosti, subtilnosti, da spreminijo svoje navade in postanejo socialno zrelejši odnosno pripravljene za bolj integrirano življenje v kolektivu.

Razne dejavnosti na gradbišču omogočajo uresničevanje družbenomoralnih smotrov, ki utrjujejo in razvijajo moralne kvalitete. V teh dejavnostih je možno, da se smiselno ohranja individualnost posameznika in ga hkrati tesno poveže s skupino pri skupnih hotenjih in skupnem uresničevanju nalog.

Delavcem in učencem je treba omogočiti, da spoznajo teorijo in prakso samoupravnega socializma in oblikovanje marksističnega pogleda na svet.

Posebno skrbno moramo oblikovati naslednje vrednote: demokratičnost, humanost, patriotičnost, internacionalnost, delovnost, odgovornost, solidarnost, ustvarjalno kritičnost, sposobnost komuniciranja in sporazumevanja, discipliniranost, pripadnost skupini, ohranjanje in čuvanje materialnih dobrin (osebna lastnina, družbena lastnina, naravno okolje) itd.

Pri delavcih in učencih je potrebno krepiti in oblikovati zavest za

splošni ljudski odpor in družbeno samozasčito.

Zelo pomemben na gradbišču je posebni osebni odnos kot sta tovarišтво in prijateljstvo, ki se naj kaže v sproščenosti, medsebojnem osebnem zaupanju in nesebični povezanosti. Tovarišтво se še posebno razvija pri medsebojnem sodelovanju, spoštovanju in iskrenosti.

Upoštevati se mora, da le ustrezna dejavnost omogoča oblikovanje značaja, etičnih in moralnih lastnosti in predvsem omogoča oblikovati delovne navade, ki so temeljni pogoj za uspešno delo v življenju. Zato je delovna vzgoja še posebej tesno povezana z moralnimi kvalitetai delavcev in učencev, ki se mora na gradbišču prepletati z estetskim kultiviranjem delavcev in učencev.

V ta namen mora gradbišče razvijati razne dejavnosti na estetsko vzgojnih področjih (literarno, glasbeno, folklorno itd).

Obvezno je potrebno pomagati delavcem in učencem, da kultivirajo svoje vedenje, izražanje, oblačenje, urejanje bivalnih prostorov in drugega okolja, da to postane njihova vsakdanja življenjska potreba in navada.

Estetska vzgoja naj bo vir osebnostnega razvoja tudi v intelektualnem moralnem, delovnem, političnem in fizičnem pogledu.

K oblikovanju osebnosti doprinašajo pomemben delež tudi nekateri nepogrešljivi viri, ki v sodobnem življenju odigrajo važno vlogo. To so npr.: organizacija raznih prireditvev na gradbišču, ki mora po vsebini in izvedbi ustrezati ravni delavcev in učencev, organizacija raznih predavanj in razgovorov, dobro organizirana knjižnica, redna dostava dnevnih časopisov, radio in televizija. Vse to so pomembni dejavniki, ki povečujejo informiranost, kritičnost in razvijajo razne interese in navade.

Poglavitni namen je, da se delavci in učenci aktivno vključujejo v družbena dogajanja, ki bogatijo njihov svet in razvoj osebnosti ter prispevajo k razreševanju vprašanj, ki se porajajo v današnjem človeku.

Jani Klančar

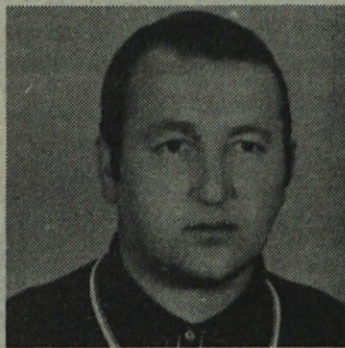
Delegati v SPO so prevzeli odgovorne naloge

Spet je potekla mandatna doba v organih samoupravljanja, sindikatu, ŽK, mladinski organizaciji in raznih komisijah. Zamenjali so se posamezni delegati in člani komisij, novi pa so prevzeli glede na težko obdobje stabilizacije dokaj odgovorne naloge ne samo v okviru TOZD, ampak tudi navzven. Nemalo problemov se nanaša na skrbno varčevanje ter gospodarjenje. Reševanje žgocnih problemov ni samo naloga posameznih delegatov in članov komisij, ampak moramo sodelovati in pomagati vsi, saj bomo le tako uspešni. Tudi za družbenopolitične organizacije v TOZD velja, naj svoje delo medsebojno povezujejo ter enotno in organizi-

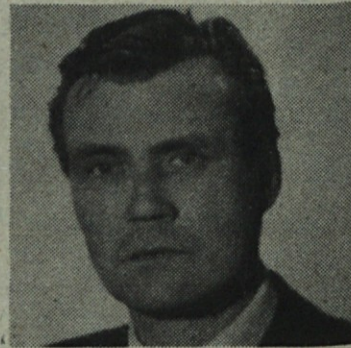
rano rešujejo probleme. S poštenim, odprtim in odgovornim odnosom do problemov v TOZD in tudi družbi bo omogočeno vključevanje širokega kroga delovnih ljudi v delovanje samoupravnega sistema.

Delegati so torej izvoljeni, prav tako razni organi samoupravljanja, sindikata in drugi. Izvoljeni pa so tudi predsedniki, ki bodo kreatorji dela na svojih področjih ob sodelovanju vseh posameznikov. V dvoletnem mandatnem obdobju vsem našim novo izvoljenim delegatom ter predsednikom želimo pri njihovem delu mnogo uspeha!

Ludvik Šnajder

Tone Stanonik je drugo mandatno obdobje predsednik delavskega sveta tozda SPO

Janez Tomšič je po krajšem premoru zopet predsednik sindikata SPO

Omogočiti vsakemu delavcu letni oddih

Akcija osnovne organizacije sindikata v Kovinskih obratih Ljubljana

Vsako leto se že v marcu ali najkasneje v aprilu odločamo, kje bomo preživel dopust. Letošnje leto, ko naš stabilizacijska roka še trše boža, je marsikateri delavec v Gradisu odklonil prijavnico za letni dopust. Kljub ne preveč visokim cenam se račun za na primer štiričlansko družino ne izteče ugodno. Na hitro izračunani stroški bivanja z vožnjo in nekaj denarja za sladoled ali osvežilno pijačo znesejo nekeje okoli 20.000 din, če pa računamo oddajenost počitniškega doma v Biogradu n/m, so stroški bistveno večji.

Na zadnji seji Komisije za standard in rekreacijo TOZD KO Ljubljana so razpravljali o cenah letovanja v Gradisovih počitniških domovih. Ugotovljeno je bilo, da so cene v počitniških domovih relativno visoke, zato si letovanja ne morejo privoščiti vsi delavci, zlasti socialno šibkejši. Člani komisije so dali pobudo:

— da se v prihodnje (v letu 1983) cene posameznih počitniških domov razlikujejo glede na »kvaliteto« počitniškega doma

— da se izdelajo merila za delno subvencioniranje obstoječih cen letovanja v počitniških domovih socialno šibkih v Kovinskih obratih.

Osnovna višina OD na člana družine	%	Glavna sezona		Pred in posezona	
		nad 8 let	do 7 let	nad 8 let	do 7 let
6.301 din in več	—	300	200	200	150
5.001 do 6.300	30	210	140	140	105
4.001 do 5.000	50	150	100	100	75
4.000 in manj	60	120	80	80	60

3. Delavec dokazuje upravičenost do subvencioniranih cen letovanja s potrdili o OD družinskih članov v letu 1981, ki jih predloži kadrovske službi.

4. IO OZS bo zagotovil vire pokrivanja subvencioniranja cen iz: — sredstev članarine 30.500 dinarjev

— iz dotacije TOZD 30.000 dinarjev

V kolikor navedena sredstva ne bodo zadoščala, se bodo dodatni viri zagotovili na račun znižanja ostalih postavk porabe sredstev sindikata.

5. Izvršni odbor daje pobudo Konferenci sindikata GIP GRADIS, da pri pristojnih organih upravljanja GIP GRADIS sproži postopek za spremembo politike cen letovanja v počitniških domovih v naslednjih letih. Na ravni delovne

Razliko do polne-cene bo pokrival sindikat.

Na izredni seji izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata v Kovinskih obratih Ljubljana so na podlagi pobude Komisije za standard in rekreacijo ter izdelanih meril za subvencioniranje cen sprejeli naslednje sklepe:

1. Socialno šibkejšim delavcem TOZD Kovinski obrati Ljubljana, ki bodo letovali v Gradisovih počitniških domovih, se polna cena letovanja po ceniku Odbora za standard in rekreacijo GIP GRADIS zniža, in sicer glede na gmotni položaj delavca in njegove družine. Merilo za ugotavljanje gmotnega položaja so povprečni čisti osebni dohodki na člana delavčevega gospodinjstva v letu 1981.

To merilo je istočasno osnova za določitev odstotka subvencije do polne cene oz. znižanja polne cene.

Pri izračunu navedene osnove se upošteva samo tiste člane, ki so prijavljeni za letovanje v počitniškem domu.

2. Merila (% subvencije) in subvencionirane cene letovanja družin delavcev Kovinskih obratov so za leto 1982 naslednja:

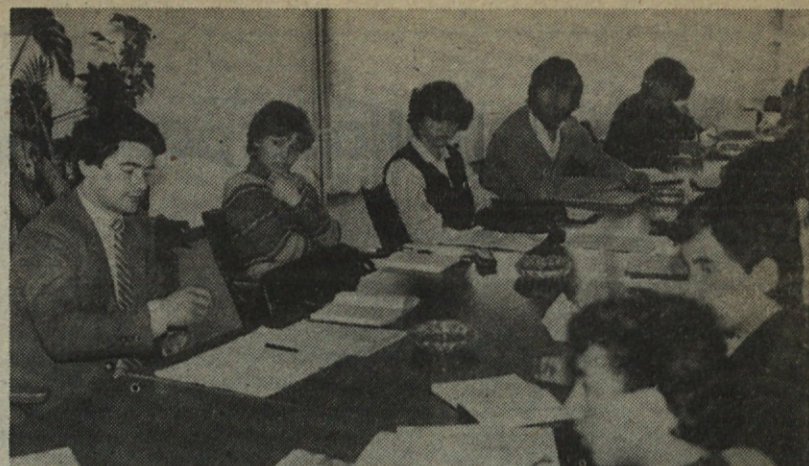
organizacije naj se cene letovanja v počitniških domovih Gradisa razlikujejo tudi glede na gmotne možnosti Gradisovih delavcev ter glede na »kvaliteto« počitniških domov.

Menim, da je akcija vredna posnemanja, saj delavec pričakuje, da je osnovna organizacija tista, ki stremi za tem, da bo delavcu v oporo in pomoč.

Delavcu tako omogočamo pomoč, vrnil pa nam jo bo s svojim delom. S tem smo pridobili dvoje: delavec bo v svojem kolektivu zadovoljen, njegova produktivnost pa bo rasla, s tem pa se bo povečeval dohodek.

Še je čas, da se ostale TOZD in DSSS odločite za tak korak, saj pravijo, da nikoli ni prepozno, posebno če gre za našega delavca.

Andreja Puc

Seja koordinacijskega sveta OO ZSMS GIP Gradis je bila v tozdu GE Ljubljana-okolica

Poživitev mladinskega dela

Sredi marca se je v tozdu GE Ljubljana-okolica letos drugič sestav koordinacijski svet OO ZSMS GIP Gradis in s tem nadaljeval prakso organiziranja sej v tozdih. Na ta način naj bi spodbudili delo mladinskih organizacij v tozdih, kjer mladina ne dela ali pa dela slabo, po drugi strani pa tudi v tozdih, kjer je mladina zelo aktivna. Primer slednjega je tozd GE Ljubljana-okolica, saj je prav mladinska organizacija tega tozda dobila diplomo kot najboljša mladinska organizacija v Gradisu leta 1981.

Člani koordinacijskega sveta so kritično ocenili svoje delo v preteklem letu. Menili so, da vseh začrtanih ciljev niso v celoti dosegli, da v nekaterih tozdih mladina ni organizirana in da ni popolnoma zaživela povezava med osnovnimi organizacijami mladine in koordinacijskim svetom mladine. Vzrokov za to je več, žal pa se ponavljajo iz leta v leto: udeležba na sestankih je slaba, kar povzroča tudi slabo angažiranost mladih. Šele ko bodo odpravljene takšne napake, bo delo mladinskih organizacij lahko bolj zaživelo in rodilo vidnejše sadove. Zanimivo je, da se mladinci ne udeležujejo niti izletov in piknikov, kaj šele sestankov izven delovnega časa.

Seje koordinacijskega sveta se je udeležil tudi predstavnik občinske konference ZSMS Ljubljana Moste-Polje tovariš Boris Ferencak, ki je pohvalil delo koordinacijskega sveta in večine mladinskih organizacij Gradisa na področju občine, vendar je opozoril, da bi mladina morala več prispevati k razpravam s področja socialnega položaja in varnosti mladine, predvsem v sedanjem trenutku, ko v večini delovnih organizacij omejujejo število novozaposlenih in na ta način onemogočajo zaposlovanje mladim, ki pridejo iz šol. Izrazil je še željo, da bi vse mladinske organizacije v Gradisu razpravljale o gradivu za XI.

kongres ZSMS in s svojimi pripombami prispevale k boljšemu delu kongresa. Na koncu je povedal, da bo tudi Gradis najverjetneje imel svojega predstavnika na kongresu, ker bo eden izmed treh delegatov iz občine Ljubljana Moste-Polje tudi predsednik mladine iz tozda GE Ljubljana-okolica tovariš Tomaž Zupančič.

V nadaljevanju seje koordinacijskega odbora OO ZSMS GIP Gradis je bilo dogovorjeno, da bo tradicionalni mladinski majski kviz znana letos v Celju 15. maja. Trije zastopniki vsakega tozda bodo odgovarjali na vprašanja iz treh področij: zgodovina Gradisa, samoupravni sporazum o združitvi v GIP Gradis in Tito-revolucija-mir.

Mladinci Gradisa se bodo tudi letos udeležili srečanja mladih bivših vojnogradbenih podjetij Jugoslavije, ki bo že 14. po vrsti. Srečanje bo 21., 22. in 23. maja nekeje v Arandjelovcu, 80 kilometrov od Beograda, organizator pa je GRO Ratko Mitrović iz Beograda. Način izbora naših predstavnikov na tem srečanju bo tak, kot je bil lansko leto. V Beograd bomo poslali 20 najaktivnejših mladincev iz naših tozdov, ki bodo sodelovali na tematski konferenci, kvizu znanja ter v športnem delu srečanja, kjer bodo nastopili v malem nogometu, namiznem tenisu, šahu in streljanju za ženske.

Na koncu seje so delegati koordinacijskega sveta OO ZSMS GIP Gradis potrdili novo vodstvo. Za predsednika koordinacijskega sveta so izvolili tovariša Cveta Pavlina, za sekretarja pa tovarišico Marinko Arko, oba iz delovne skupnosti skupnih služb Ljubljana. V naslednjem mandatnem obdobju bosta vodila in koordinirala delo mladinske organizacije v Gradisu.

Za naslednjo sejo koordinacijskega odbora je bilo dogovorjeno, da bo konec aprila oz. v začetku maja v tozdu GE Gradnje Ptuj.

C. P.

Kako zaposliti invalidne osebe

Po sodobnih in naprednih načelih socialne politike se opuščajo kot docela neustrezni prejšnji klasični načini zaščite invalidov z invalidskimi pokojninami, invalidninami in drugimi oblikami gmotne pomoči. Nove usmeritve aktivne socialne politike, ki so jih sprejeli v vseh naprednih invalidskih sistemih, so medicinska, psihološka, poklicna in socialna rehabilitacija invalidnih oseb. Končni cilj vseh teh aktivnosti je usposobitev invalidov za življenje in delo z namenom, da se izboljša njihov gmotni položaj preusmerijo družbena sredstva ljudje pa se znova vrnejo v normalno družinsko in družbeno življenje in da bi tako bili sadovi napredka dostopni tudi njim.

Družbeno pomembnost in potrebo po razvijanju sodobne rehabilitacije potrjujejo naslednje ugotovitve:

— nezgode na delu, izven dela v prometu in bolezn, ki jih prinaša moderno življenje, so v porastu;

— vse številnejši so primeri invalidnih otrok, medtem, ko se povprečna življenjska doba daljša;

— vse večja prosvetljenost in spoznanje, da socialna diskriminacija subjektivno prizadene invalide, objektivno pa obremenjuje nacionalni dohodek z neproduktivnimi izdatki zanje, da so torej problemi invalidov družbeni problemi in

— uspehi, ki so jih dosegli drugod, pa tudi pri nas pri vključevanju invalidnih oseb v normalno socialno in gospodarsko življenje.

Invalidsko varstvo, ki je tako naravnano, da zagotavlja predvsem materialne pravice v obliki neproduktivnih izdatkov za pokojnine in druge vrste gmotnih pomoči, je v svojem bistvu nehumano, ker precej pomen enega samega vidika osebnosti, to je defekta in premalo gradi na potencialnih silah v človeku, kar vse skupaj pospešuje pasivizacijo in socialno izolacijo s tem pa postavlja invalida v družbi v podrejen položaj. Invalidska zakonodaja se bo morala razvijati tako, da bo zagotavljala stvaren odnos do prizadetih ljudi to je tako, da bo ustvarjala razmere »za vsestransko razvijanje prizadetega človeka za ustrezno funkcioniranje do najvišje možne mere, ki je možna v individualni in družbeni situaciji« (mednarodna definicija rehabilitacije). Te razmere pa nujno vključujejo tudi aktivno sodelovanje invalidov. Ko bo socialni in ekonomski položaj invalidov odvisen tudi od njihovega aktivnega deleža, od njihovega sodelovanja, bodo nastpile bolj zdrave

razmere za njihovo kompleksno rehabilitacijo. Takrat bomo bližje lanškoletnemu geslu: mednarodnega leta invalidov: popolno sodelovanje in enakost invalidov.

Lahko ugotovimo, da se je v zadnjem desetletju družbeni in ekonomski položaj invalidov izboljšal: sprejeli smo pravne odločitve, ki omogočajo usposabljanje in zaposlovanje invalidov iščejo se ustreznejši koncepti, metode in modeli usposabljanja, sprejet je program razvoja mreže zavodov za usposabljanje invalidnih oseb izboljšani so prostorski in materialni pogoji invalidskih delavnic, z delom so pričele delavnice pod posebnimi pogoji in še mnogo drugega. Invalidni občani sodelujejo pri najpomembnejših oblikah odločanja v samoupravnih interesnih skupnostih in preko njih v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti.

Pobudnik najrazličnejših aktivnosti na področju varstva invalidov je bil v preteklih letih koordinacijski odbor za družbeni položaj in aktivnost invalidov pri predsedstvu SZDL. Njegova usmerjevalna pospeševalna, vzpodbujevalna in koordinativna vloga je še naprej potrebna, da bi se ustvarjala potrebna družbena klima za spremljanje in reševanje še nerešenih problemov invalidov. Nerešenih problemov in vprašanj pa je še veliko.

To je samo informacija za oceno o dosedanjih aktivnostih in prizadevanjih v družbenih, samoupravnih, delovnih in življenjskih sredinah ter osnova za razpravo in dogovor za aktivnosti ki bodo imele za cilj izboljšanje položaja invalidov v družbi in njihove socialne varnosti. Splošna usmeritev pri teh aktivnostih mora biti vzpodbujanje in podpiranje tistih oblik aktivnega družbenega varstva, ki bodo pomenili aktivizacijo invalidov kar pomeni tudi njihovo možnost vplivanja na vse družbene odločitve in s tem na vprašanja njihovega enakopravnega položaja v družbi.

Tudi v Gradisu že vrsto let spremljamo gibanje invalidnosti. Tako je konec preteklega leta bil narejen razvid delovnih invalidov II. in III. kategorije invalidnosti in razvid invalidsko upokojenih delavcev. Lani je bilo v Gradisu evidentirano 195 delovnih invalidov II. in III. kategorije, kar pomeni, v primerjavi z letom 1980, ko je bilo evidentirano 164 invalidov II. in III. kategorije, povečanje za 9,7 odstotka.

Po posameznih temeljnih organizacijah je bilo stanje naslednje:

Po posameznih temeljnih organizacijah je bilo stanje naslednje:

TOZD	Štev. zaposl. 31. 8. 1981	Število delov. inv.	% na štev. zap. 1981	% na štev. zap. 1980
GE Ljubljana	600	14	2,0	2,8
GE Lj. — okolica	504	19	3,7	2,9
GE Maribor	952	26	2,7	2,1
GE NG Maribor	469	12	2,5	1,9
GE Gradnje Ptuj	250	12	4,8	3,9
GE Ravne	480	13	2,7	1,1
GE Celje	691	28	4,0	4,0
GE Jesenice	639	16	2,5	2,0
GE Koper	228	13	5,7	0,8
LIO Škofja Loka	239	9	3,7	2,5
Železokrivnica Lj.	95	5	5,2	4,7
OGP Ljubljana	253	8	3,1	2,8
SPO Ljubljana	534	8	1,4	1,3
KO Ljubljana	227	4	1,7	0,5
KO Maribor	245	1	0,4	0,4
PB Maribor	50	1	2,0	2,2
DSSS	268	3	1,1	1,1
DS UDD	57	2	3,5	1,8

V Gradisu, kot tudi v večini drugih delovnih organizacij imamo velike težave pri zaposlovanju invalidnih oseb. Da bomo ta problem lahko reševali v luči uvodoma omenjenih zahtev, se bomo morali tudi v Gradisu ustrezneje organizirati, saj so

težave, kar zadeva razporeditev delovnih invalidov na druga ustrezna dela marsikje izredno velike, pomoč zunanjih ustreznih strokovnih služb pa izredno pičla.

F. ŠTROMAJER

V priprava na 11. Kongres ZSMS

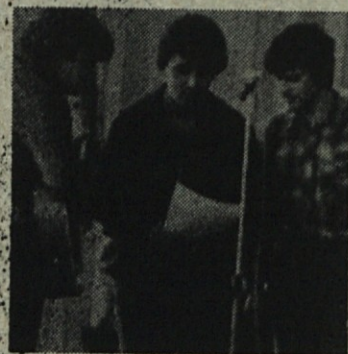
Več in bolje delati, več in bolje se učiti

V priprava na 11. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije, ki bo oktobra letos morajo mladi vsa pozornost nameniti spreminjanju odnosa mladinske organizacije do družbenih organizacij in društev. Za bolj učinkovito delovanje in organiziranje mladih je potrebno, da le-ti dajejo pobude in predloge za boljše in bolj racionalno organiziranost delovnega in vzgojnoizobraževalnega procesa ter za boljše delovne razmere po načelu — več in bolje delati, več in bolje se učiti

Poklicno usmerjanje, štipendiranje in zaposlovanje morajo postati enoten proces, koordinacijski odbori za štipendiranje morajo biti v stalnem stiku s kadrovskimi službami v organizacijah združenega dela, odbori pa naj bi delovali pri občinskih sindikalnih svetih. Ob tem naj bi organizacije združenega dela v kadrovskih planih upoštevale tudi štipendiste iz združenih sredstev. Zaradi naraščanja življenjskih stroškov bo junija potrebno valorizirati štipendije.

V priprava na mladinski kongres bomo morali tudi v Gradisu poživeti delo mladinskih organizacij v tozkih, kjer mladina sploh ni organizirana in ne dela. Za povečanje učinkovitosti delovanja osnovnih organizacij je treba več napraviti na področju medsebojne povezanosti in akcijske enotnosti mladinskih organizacij, izboljšati pa bo potrebno tudi sodelovanje s krajevnimi mladinskimi organizacijami.

C. P.

Mladinski kviz v TOZD KO Maribor

Čeprav 1. aprila, smo mladinci TOZD KO Maribor tega dne čisto zares izvedli kviz znanja. Odgovarjali smo na vprašanje teme TITO-REVOLUCIJA-MIR.

Za izvedbo kviza smo se odločili po prejemu dopisa naše občinske konference, s katerim so nas obvestili, da 3. aprila potekajo občinska kviz tekmovanja in zraven pripisali še: »Če imate več ekip, izpeljite v svojih OO ZSMS predtekmovanja.«

Pobuda je bila torej tu, literatura kmalu zatem, na naslednjem mladinskem sestanku pa smo izbrali še ekipe za tekmovanje: dvakrat po tri mladince iz TOZD, eno ekipo izmed naših učencev II. letnika kovinarske šole in kot četrto ekipo učence III. letnika iste šole. Medtem ko se je teh 12 mladincev lotilo 180 vprašanj obsegajoče literature o naši pretekli revoluciji, smo drugi pripravljali vse ostalo potrebno za izvedbo prireditve: tiskanje vabil in plakatov, nakup knjižnih nagrad, dogovor o ureditvi prostora in vsemu na rob še kulturno-zabavni program za popestritev kviza.

Ob teh pripravah so dnevi hitro minili in že je bil tu 1. april ob 15. uri, čas, določen za začetek naše prireditve. Okoli 45 mladincev je posedlo v svečano pripravljene in okrašene jedilnici in iskreno smo bili veseli, ko smo med obiskovalci zagledali tudi našega tov. direktorja.

Naša radost pa le ni bila popolna, saj se razen njega in sekretarja ZK nihče drug od povabljenih ni odzval našemu vabilu. Je bilo ostalih obveznosti tega dne res toliko, da je zmanjkalo časa za malce drugače, vsekakor pa prijetno doživeto popoldne med nami?

Po uvodnem pozdravu in otvoritvi kviza TITO-REVOLUCIJA-MIR, sta pričela s svojim delom vodja kviza tov. Srečko Friš in njegova asistentka Renata.

Roka tekmovalca je nehote vzdrlhtela, ko je bilo treba seči v košarico z modrimi kuvertami in kdove, kaj se je v tem trenutku pletlo v njegovi glavi: bo vprašanje dolgo ali kratko, se bo treba spomniti letnice, imena, zasedanja, ali bo treba kaj naštevati? Toda trema je bila odveč. Po prvi seriji vprašanj so se na tabli pokazale tudi že prve točke in tekmovalci so bili deležni vzpodbudnega aplavza.

Za krajši premor in sprostitvev je bila na vrsti prva izmed točk kulturno-zabavnega programa — skeč. Tisti, o Francu Lenobi, ki se javi v pisarni zaradi razpisa v časopisu za direktorja in ko po vseh izpraševanjih o njegovih šolah končno pove, da ima le 6 razredov osnovne šole, na uslužbenčevo jezno vprašanje, kaj sploh išče pri njih, mirno odgovori: »Prišel sem vam samo povedat, da na mene ne računajte.«

Sledila je druga serija po tri vpra-

šanja za vsako ekipo, glasbena točka in spet so bili na vrsti tekmovalci. Število točk pri dveh ekipah je bilo kar izenačeno in napetost je naraščala.

Na vrsti je bil drugi skeč, za njim pa odločilna, zadnja serija vprašanj. Strokovna žirija in časomerilec so bili vse do konca neizprosnini in šele po zadnjem vprašanju je bil znan zmagovalac — ekipa mladincev iz TOZD, ki je zmagala z dvema točkama prednosti za drugo ekipo — učenci III. letnika.

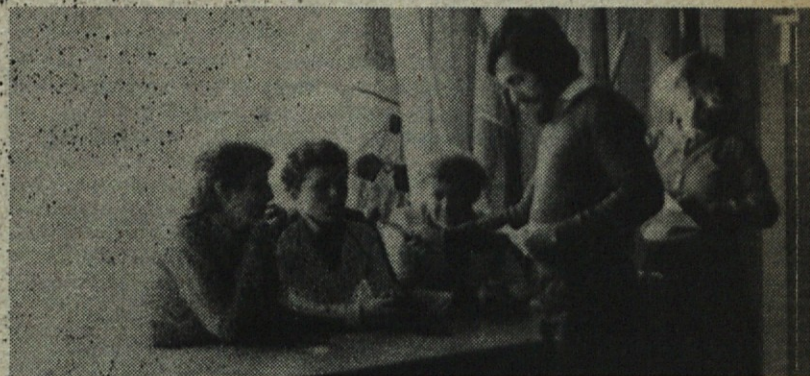
Sledila je še zadnja točka kulturno-zabavnega programa — recitacija ob spremljajoči glasbi, po njej pa se je v prostoru spontano razlila skupno zapeta pesem Jugoslavija. Preostala je še podelitev knjižnih nagrad, pri čemer so tekmovalci

zmagovalne ekipe prejeli knjige Aleksandra Tadića, »Prvo srečanje s Titom«, preostali tekmovalci pa različne, a nič manj zanimive in privlačne knjige z vojno tematiko.

Kviz je bil tako zaključen in prostor se je zopet spremenil v dobro, staro jedilnico, pripravljeno za zakusko, glasbo in ples. Deklet resda ni bilo veliko, pa ni to prav nič motilo, da ne bi zaplesali skupaj popularnih rač, vedno priljubljenega kola, na koncu pa smo imeli priliko videti celo pravi kan-kan ples v moški izvedbi.

Ura je kazala že blizu sedmih zvečer, ko smo se razšli s prijetnimi in nekako veličastnimi občutki v srcih. Občutki, da smo storili nekaj lepega in velikega, nekaj, kar se ne da prezreti: počastili smo spomin na našega ljubljenega Tita in pokazali, da znamo biti takšna mladina, kakršno si je on želel.

JASNA RATAJC

Na kvizu so nastopile štiri ekipe. Najboljša bo zastopala barve Kovinskih obratov Maribor na občinskem tekmovanju

§ Pravni nasveti

VPRAŠANJE:

Kot odmev na naš odgovor v januarški številki Gradisovega vestnika smo prejeli pismo tovariša J. Ž. iz Kopra, ki ga v celoti objavljamo.

Gradisu sem zapisal 33 let delovne dobe. Kot VK zidar sem od leta 1947 sodeloval na raznih gradbiščih po Sloveniji, največ v Ljubljani in Kopru, kjer sem dočakal tudi upokojitve. Veliko in težko smo delali, posebno po osvoboditvi. S ponosom se spominjam teh trdih delovnih časov, čeprav tudi ob koncu nisem nikoli počival. Ni moj namen pisati o prehojeni poti pri Gradisu. O tem morda kdaj drugič.

Presenečen sem namreč oni dan prejel prvokrat številko našega vestnika, odkar sem v pokoju. Ne vem, kako je našla pot do mene. Pomislil sem, da se je vendarle nekdo spomnil, da tudi nas »penzioniste« morda kdaj zanimajo novice iz podjetja, pri katerem smo še do nedavnega delali. Ko sem vestnik prebral, me je pritegnila rubrika Pravni nasveti. Vprašanje glede nagrade ob upokojitvi je jasno, ravno tako tudi odgovor.

Sam sem ob slovesu prejel 2 pov-

prečna osebna dohodka, čeprav spadam v skupino precej nad 20 let delovne dobe in to pri istem podjetju. To je bilo leta 1980. Ker se zdaj leta nikoli nisem posebno poglabljal v naše sporazume, kjer je to vprašanje natančno opredeljeno, me zanima glede na pisanje, zakaj potem razlike v razdeljevanju nagrad?

Vprašanje je verjetno zanimivo tudi za člane kolektiva, ki se odpravljajo v pokoj, posebno ker slišim, da nekateri sploh niso prejeli nagrade. Prosim za čimprejšnji odgovor. Pa ne pozabite mi poslati Vestnika. S tovariškimi pozdravi!

J. Ž. iz Kopra

ODGOVOR:

Najprej bi se želeli tovarišu J. Ž. lepo zahvaliti za obširno pismo ter mu ob tej priliki tudi zagotoviti, da mu bomo Gradisov vestnik tako kot tudi drugim našim gradisovim upokojencem še naprej pošiljali. Tovariša J. Ž. pa vabimo, da se še kdaj oglasi na naš naslov.

Glede na postavljeno vprašanje pa podajamo sledeč odgovor. V januar-

ski številki Gradisovega vestnika smo med drugim odgovorili na vprašanje, kako je z nagrado za delo ob upokojitvi, ter koliko le-ta znaša.

V odgovoru smo citirali samoupravni sporazum o uporabi sredstev skupne porabe, ki je bil sprejet na referendumih v času od 26. 5. 1980 do 28. 5. 1980.

Glede nagrade za delo ob upokojitvi imamo v samoupravnem sporazumu o uporabi sredstev skupne porabe GIP GRADIS določeno, da delavec, ki je stopil v pokoj po določitvi Zakona o pokojninskem zavarovanju ali Zakona o invalidskem zavarovanju, prejme ob odhodu v pokoj v gošavini naslednje neto zneske:

Skupna delovna doba do 15 let 2 poppr. neto OD v gospodarstvu SRS v devetih mesecih preteklega leta.
Od 16 do 20 let 2 in pol poppr. neto OD v gospodarstvu SRS v devetih mesecih preteklega leta
nad 20 let 3 poppr. neto OD v gospodarstvu SRS v devetih mesecih preteklega leta.

Enak znesek pripada v primeru smrti delavca najozjim članom družine. Poleg teh načelnih določil pa je še določilo, ki velja za leto 1980. In sicer se za leto 1980 upošteva povprečni OD izplačan v 9 mesecih leta 1978.

Takoj, ko smo prejeli pismo tovariša J. Ž., smo se obrnili na matično

TOZD, kjer so nam pospele podatke, kako je bilo z izplačilom konkretne nagrade za delo ob upokojitvi. Tovariš J. Ž. se je upokojil s 37 leti delovne dobe prav v letu 1980, natančneje v oktobru 1980, v novembru 1980 pa je dobil izplačano nagrado za delo ob upokojitvi. Prejel je znesek trikratnega povprečnega osebne dohodka izplačanega v 9 mesecih leta 1978. (trikraten znesek 5.730 din je skupaj 17.190 din).

Prav tako so nam v TOZD zagotovili, da so prejeli vsi delavci TOZD nagrade ob upokojitvah. TOZD je bil v zadnjem času v velikih finančnih težavah in tako so nekatera izplačila izplačali šele po zaključnem računu.

VPRAŠANJE:

A. P., sprašuje, kako je v Gradisu urejena odsotnost z dela ob oddaji krvi kot krvodajalec.

ODGOVOR:

Plačana odsotnost z dela najbi bila enotno urejena v naših pravilnikih o delovnih razmerjih. V večini pravilnikov o delovnih razmerjih TOZD je določeno, da ima delavec pravico biti odsoten z dela s pravico do nadomestila osebne dohodka ob oddaji krvi kot krvodajalec in sicer dan.

MIRA BARTOL

Na Snežnik v snegu in vetru

Osmega zimskega vzpona na najvišji notranjski vrh Snežnik se je udeležilo tudi 25 članov Planinskega društva GRADIS, ki so se skupaj z več kot 2500 udeleženci želeli povzpeti na ta vrh. Med prekaljenimi planinci, ki ne zamudijo nobenega gradisovega izleta, je bilo tokrat tudi nekaj novincev.

V soboto, 13. marca smo se v

zgodnjih jutranjih urah podali na pot z avtobusom proti Ilirski Bistrici, od koder je še približno 10 km strme ceste do Sviščakov. Že tukaj smo lahko opazili, da sivo in oblačno nebo ter rahlo naletavanje snežink planincem ne obeta nič dobrega. Tudi ozka gaz, ki so jo pohodnikom v dva dni prej zapadlem snegu zgazili marljivi organizatorji, ni mogla odvrniti kolon ljubiteljev gora. Ti so s pohodom želeli počastiti spomin na boje in pohod Istrskega odreda v snežniških gozdovih, sebi pa dokazati, da so sposobni povzpeti se na vrh gore tudi v takih razmerah.

Kolona gradisovcev se je vila navzgor, sneženje in sunki burje pa so se stopnjevali. Malodane snežni vihar, ki je divjal pod vrhom 1796 metrov visokega Snežnika, je obrnil marsikaterega pametnega in slabo opremljenega planinca, da se je napotil nazaj v dolino. Večina pa nas je vztrajala in tako prišla do planinske

koče, vendar vanjo nismo mogli, saj je bila veliko premajhna za vse udeležence. Takoj smo se morali vrniti v dolino. Naporne poti po gazi, ki jo je veter sproti zasipal ob močnih sunkih s snegom, je bilo konec po slabih dveh urah, ko smo se vrnili v topli avtobus. Tudi planinski dom na Sviščakih je bil namreč premajhen za vse premražene pohodnike.

Bolj ko je zunaj snežilo in brilo, bolj je v avtobusu postajalo veselo. Občutek, da nam je zopet toplo, silce žganja, pesem in razpoloženi kolega Jože Sever so popravili nič kaj veseli začetek izleta.

Kljub vsemu pa se moram vprašati, če res potrebujemo take množične pohode, saj v primeru slabega vremena v kočah ni mogoče dobiti zavetja za utrujene planince in otroke, pa tudi na tisoče pohodnikov kvari planinsko idilo.

Marko Žontar

Ljubiteljem hoje in planin

Ljubitelje hoje in planin vabi Planinsko društvo GRADIS na izlete, ki bodo skozi vse leto. Razporejeni so po planu za leto 1982 in sicer tako, da bomo pričeli s krajšimi in manj zahtevnimi izleti. Ker je hoja vse bolj množična oblika življenjskega sloga sodobnega Slovenca, vas pričakujemo.

V mesecu aprilu in maju se boste lahko z nami udeležili naslednjih izletov:

Datum	Smer izleta	Cilj
17. april	Hrastnik—Gore—Kopitnik—Zidani most	Kopitnik 914 m
3. maj	Gornji grad—Menina planina—Vransko	Menina planina 1508 m
9. maj	Javorje—Malenska gora—Blegoš—Koprivnik—Mladi vrh—Javorje	Blegoš 1563 m
29. maj	Tržič—Dobrča—Begunje	Dobrča 1520 m

Vse informacije o izletih dobite na oglasnih deskah vaših TOZD ali pri tov. Ivu Komarju, GIP GRADIS DSSS Ljubljana, Šmartinska 134a (tel. 441-422).

Ljubitelje hoje in planin vabimo, da se včlanijo v Planinsko društvo. Člane pa prosimo, da plačajo članarino za leto 1982 v višini 100 din poverjeniku v TOZD ali tov. Dušanu Karunu, GIP GRADIS-DSSS Ljubljana, Šmartinska 134a.

Marko Žontar

TOKRAT DRUGI

Na letošnjih jubilejnih XX. športnih igrah gradbenih delavcev Slovenije, ki so bile na Arehu na Pohorju, so se Gradisovi športniki ponovno izkazali. Med 87 delovnimi organizacijami, ki so tekmovali na igrah so zasedli odlično drugo mesto za ekipo Gradbinca iz Kranja.

V posameznih disciplinah pa so bili naši:

Veslalom

ženske nad 30 let — 15. Andreja Puc
ženske do 30 let — 3. Janja Stanonik

moški do 33 let — 2. Alojz Polajnar
moški od 33—40 let — 6. Maks Čekon
moški nad 40 let — 1. Janez Herceg

Teki

ženske nad 30 let — 20. Cilka Baloh
ženske do 30 let — 3. Justina Rant
moški do 33 let — 9. Zoran Zavolovšek
moški od 33—40 let — 26. Franc Turk
moški nad 40 let — 3. Štefan Premrl

Zadovoljstvo in ponos so spremljevalci naših planincev — Marko Žontar in Milan Galič

Ob dnevu žena

Delavke TOZD Ravne so bile na izletu

V naši socialistični družbi je 8. marec praznik vseh delovnih žena in mater, delavk in kmetic, mladih mamic in nekdanih bork. Marsikje še danes ne vedo, kaj ta mednarodni dan žena pomeni. Njegovo praznovanje je bilo v kapitalistični družbi povezano z bojem proti izkoriščanju, predvsem pa je bil to boj za žensko enakopravnost.

Dobro vemo, da je naša žena danes preobremenjena z delom. Izvršuje vlogo matere kot ohranjevalka življenja, vzgaja otroke, biti mora dobra gospodinja in delavka, sposobna opraviti vsako delo doma in v službi. Pri vsem tem se ne sme zanemariti in zapustiti, kajti nenazadnje je in mora biti tudi žena možu. Zato naj bi harmonija obeh - moškega in ženske ter njuna medsebojna pomoč vladala povsod.

V zadnjih letih plemenitost tega praznika blede in se izgublja v vseh mogočih proslavah in govorih. Žene bi morale čutiti pozornost na vsakem koraku in ne samo enkrat na leto.

Pa smo kljub vsemu žene-delavke vesele vsake pozornosti ob našem prazniku. Toliko bolj smo bile vesele in radostne, ko so nam v tozdu Ravne na koroškem pripravili lep izlet.

9. marca zjutraj na Ravnah vreme ni bilo kaj prida, pa smo kljub temu dobre volje stopale v avtobus, ki nas je popeljal v Maribor. Organiziran je bil zanimiv ogled Mariborske tekstilne tovarne, kjer smo lahko videli, kako delajo ženske na drugih delovnih mestih, ki nam niso bila znana. Vse smo bile mnenja, da v takem hrupu med statvami ne bi vzdržale. Kljub tolikokrat mokrim nogam, bolečemu križu in vsemogočim drugim težavam, ki nas spremljajo v kuhinji, smo vsaka zase sklenile, da še potrpiamo v naši delovski menzi. Škoda je le bilo, da tovariša, ki nam je razlagal, skorajda nismo

slišale. Ogled smo končali z obiskom v tovarniški trgovini.

Naš pogumni in dobrovoljni šofer nas je odpeljal na Pohorje. Hoja po smučišču do Gradisovega doma nam je prijala, še lepši pa je bil sprejem in zatem dobro kosilo. Tovariši Lihteneger, Kostanjevec, Skrinjer, Ring, Užmah in šofer Sovinc, ki so bili z nami, so se izkazali kot »fejst« fantje za družbo in dobro razpoloženje. Ob dobri kapljici, šalah in družabnih igrah smo se lahko iz srca nasmejale. Vse, ki rade migamo po račje, smo prišle s plesom na svoj račun.

Popoldne je vse prehitro minilo in zvečer smo se odpravili k avtobusu. Veseli in razigrani smo peli ob svetli luni, ki je sijala na pohorska smučišča. Odhajale smo s prijetnim občutkom, ki te prevzame, kadar se spomniš lepo preživetega dne na izletu s sodelavkami.

Zahvaljujem se vsem, ki so nam pripravili lep izlet, pohvaliti moram vse v Gradisovem domu na Pohorju, ki so skrbeli za naše dobro počutje in jim želim še mnogo uspehov.

Mihaela Sedar

Nagradna križanka v današnji številki

Med tistimi, ki boste poslali pravilno izpolnjeno križanko do 30. aprila 1982 bomo izžrebali tri nagrajence, ki bodo prejeli naslednje nagrade:

1. nagrada 300 din
2. nagrada 200 din
3. nagrada 100 din

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: GIP Gradis Ljubljana, Šmartinska 134a za Gradisov vestnik.

Rešitev nagradne križanke iz prejšnje številke:

VODORAVNO:

Demagogija, imoralizem, Nina, enota, Maribor, lir, Dora, erotika, kolovrat, sonar, N, obo-los, Ink, mast, lasteks, kantata, Ado, Tibor, aorist, Ostap, tundra, in, SV, ožet, Ma, E, Pansa, ar, pulsi, juha, tretmani, S, Inn, orient, mi, vsek, red, anketa, Paka, Bask, nart, Lvov, njorka, tek, Al, žandar, osir, Britten, epi, Donava, prenosnik, alanin, graščina.

Izžrebani so bili naslednji naši delavci:

1. nagrada 300 din: Edo Stare, GE Ljubljana
 2. nagrada 200 din: Štefka Celarc, KO Ljubljana
 3. nagrada 100 din: Nada Malek, KO Maribor
- Čestitamo!

Zahvala

Ob priliki mojega odhoda v pokoj sem bila deležna tolikšne pozornosti od kolektiva delovne skupnosti in kolektivov v TOZD, da se tem potom vsem iskreno zahvaljujem in želim v prihodnosti Gradisu čim več uspeha.

Vsem prisrčna hvala.

Nuša Piškur

Gradis je pokrovitelj teniškega kluba Branik Maribor

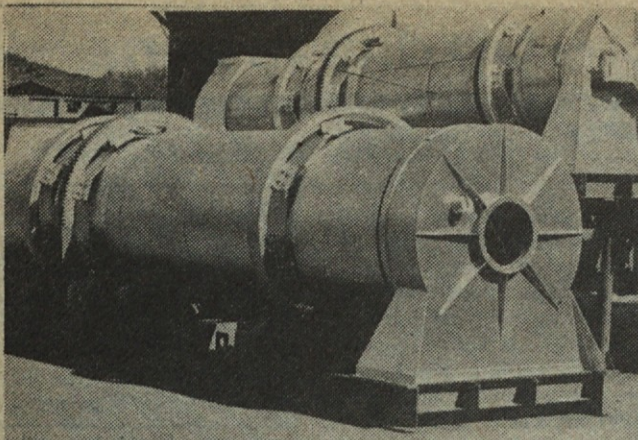
Pred kratkim so v Mariboru svečano podpisali sporazum o petletnem sodelovanju med Gradisom in teniškim klubom Branik iz Maribora. Gre za izvajanje propagandne aktivnosti, brez katere si ni mogoče zamisliti množične dejavnosti tega športa. Odslej se bo teniški klub imenoval TK GRADIS-BRANIK. Slavnostni akt sta podpisala predsednik predsedstva TK BRANIK Franc Hvalec in glavni direktor Gradisa Saša Skulj. Pokroviteljstvo bo trajalo pet let. Gradis je tako sledil večjim podjetjem v Sloveniji in Jugoslaviji; ki na tak način reklamirajo svojo dejavnost ter hkrati pomagajo športnim društvom pri njihovem delovanju. Teniška igralka Mima Jaušovec, ki je ponesla v svet slavo Jugoslavije, Slovenije in TK Branik, bo tako sedaj nekaj časa nosila trenerko in majico z napisom TK GRADIS-BRANIK ter znak Gradisa na vseh turnirjih sveta.

Franjo Štromajer

Popravek končnih rezultatov zimskih športnih iger Gradisa

Mesto — TOZD	Točke
1. GE Ravne	1.896,46
2. DSSS	1.496,65
3. GE Jesenice	1.390,71
4. GE Maribor	1.375,10
5. LJO Škofja Loka	1.354,13
6. GE Ljubljana	1.061,16
7. GE Celje	978,64
8. GE Gradnje Ptuj	895,46
9. GE Ljubljana okolica	609,11
10. KO Maribor	605,34
11. KO Ljubljana	549,28
12. OGP Ljubljana	501,07
13. SPO Ljubljana	279,24
14. GE Nizke gradnje	266,85
15. PB Ljubljana	240,93
16. PB Maribor	178,56
17. IB Ljubljana	177,36

GRADISOV VESTNIK izdaja organizacija združenega dela gradbeno industrijskega podjetja GIP Gradis Ljubljana. Izhaja mesečno v 10.000 izvodih. Ureja ga uredniški odbor v sestavi: Milenko Nikić, Ludvik Šnajder, Franjo Štromajer, Rudolf Ludvik, Zorana Klun, Mirko Zemljič. Glavni in odgovorni urednik Lojze Cepuš. Tehnični urednik Matija Krnc. Tiska tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Naslov uredništva: GIP Gradis Ljubljana Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana.

SESTAVIL M. HERNEC	DVORNI SLUŽA	SLOV. SLIKAR, NIKOLAJ	FRANC. KOMEDIO- GRAF 1622-1673	MESTO V OSREDNJI ŠVEDESKI	KAPITAN "NAUTI- LUSA"	PRE- PREKA	SIN (angl.)	ZNIZANJE OBVEZ- NOSTI	VILER ELDA
RUSKI UČENJAK, JEZIKO- SLOVEC									
VGLASBI: LJUBKO, LJUBEZ- NIVO									
SLOV. GERMANIST JAKOB									ČASTNI NASLOV V VEL. BRITANJI
POLITIK MIHA									

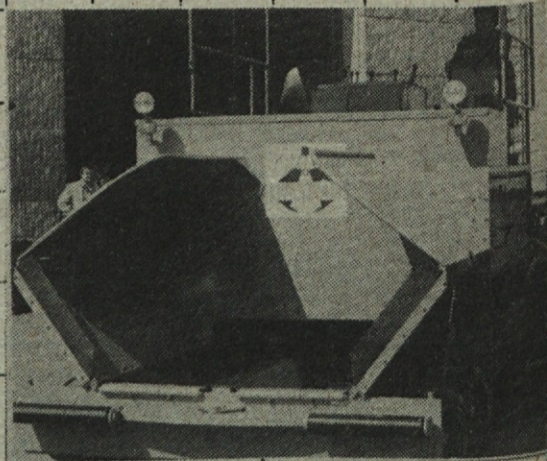
KRAJ OB ŽEL. PROGI NARIBOR - CELJE	VELIKA JAPONSKA LUKA	NEKDANJA KOROŠKA	LUKA V IZRAELU	DOMAČE IME ZA CESARJA YONIE FORNEZZI
--	----------------------------	---------------------	----------------------	--

NAJEMO- DAJALEC									
JUGOSLOV. ROKOMETNI REPREZENT. MILE									
VESTA VŽIGALIC									
PRITOK VOLGE									
AFRIŠKA DRŽAVA									

LITER	UKANA VRSTA ŽIČNICE								
SESTAVA LEČ, KI DAJE JASNE SLIKE									
ULEKNIVA V HRV. PRIMORJU									
GRADIS	HENRIK IBSEN OTOK V. N. ANTLIH								
KOČARJI									

DRŽAVA V ZDA									
RDEČI KRIŽ									
BARVNI SVIČNIK									

AUSTRIA	VOJVOD. ŠAHIST REDKO Š. IME								
VRSTA FILMA									
OZNA- BITEV									
GL. MESTO JŽ. VIETNAMA (bivše)									

E R S